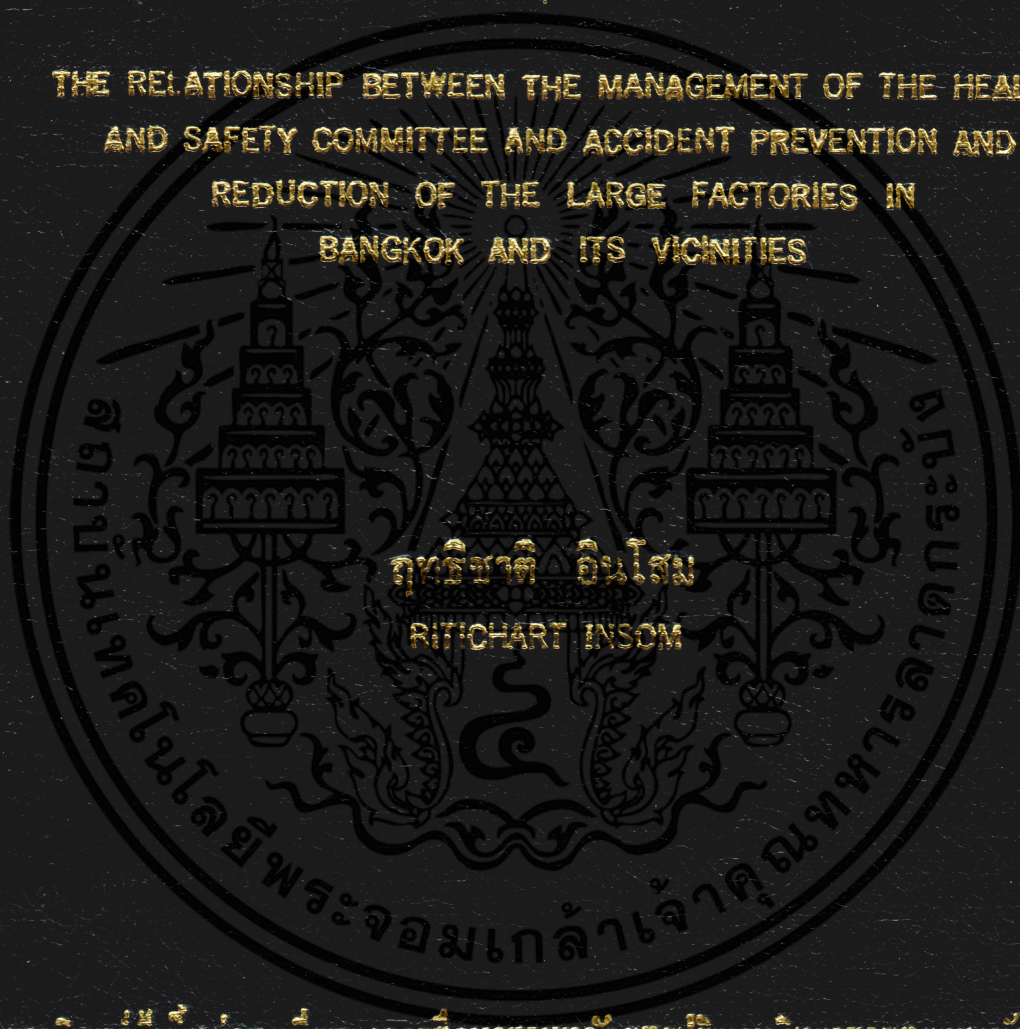

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการ
ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับ
การป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรม
ขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE MANAGEMENT OF THE HEALTH
AND SAFETY COMMITTEE AND ACCIDENT PREVENTION AND
REDUCTION OF THE LARGE FACTORIES IN
BANGKOK AND ITS VICINITIES

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

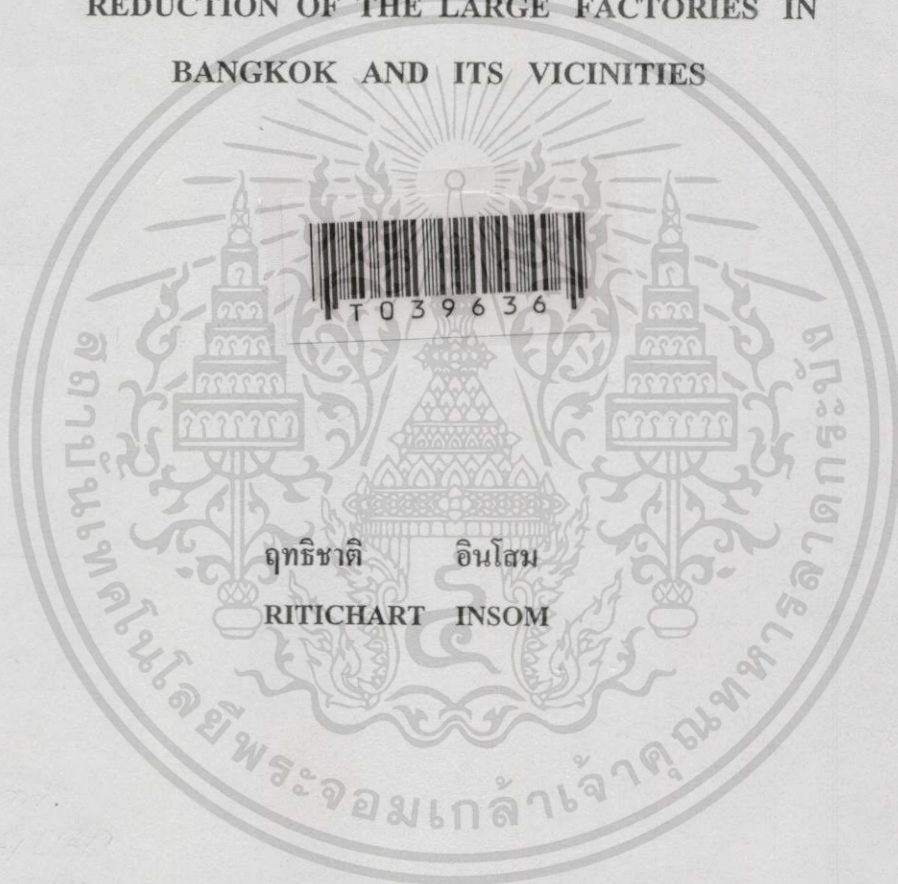
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2544

ISBN 974-648-123-1

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการ
ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับ
การป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรม
ขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE MANAGEMENT OF THE HEALTH
AND SAFETY COMMITTEE AND ACCIDENT PREVENTION AND
REDUCTION OF THE LARGE FACTORIES IN
BANGKOK AND ITS VICINITIES

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 39636
วัน, เดือน, ปี 19 ส.ย. 2544

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการ ISBN 974-648-123-1 นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE MANAGEMENT OF THE HEALTH
AND SAFETY COMMITTEE AND ACCIDENT PREVENTION AND
REDUCTION OF THE LARGE FACTORIES IN
BANGKOK AND ITS VICINITIES**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL MANAGEMENT
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2001

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ISBN 974-648-123-1
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2001

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุ
ในสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE MANAGEMENT OF THE
HEALTH AND SAFETY COMMITTEE AND ACCIDENT PREVENTION
AND REDUCTION OF THE LARGE FACTORIES IN BANGKOK AND
ITS VICINITIES

ชื่อนักศึกษา

นายฤทธิชาติ อินโสม

รหัสประจำตัว

40064522

ปริญญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา

วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ธีระพล

เทพหัสดิน ณ อยุธยา

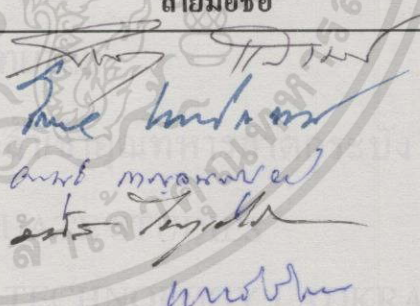
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.อดิनुช

กาญจนาพิบูลย์

ผศ.ดร.มนัส

ไพฑูรย์เจริญลาภ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.วรรณารด	แสงมณี	
ผศ.ดร.ธีระพล	เทพหัสดิน ณ อยุธยา	
รศ.อดิनुช	กาญจนาพิบูลย์	
ผศ.ดร.มนัส	ไพฑูรย์เจริญลาภ	
ดร.พงษ์วิภา	หล่อสมบุญ	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 13 ตุลาคม 2543 เวลา 13.30 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัคร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของ
คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและ
สภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลด
อุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล

นักศึกษา

นาย ฤทธิชาติ อินโสม

รหัสประจำตัว

40064522

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

พ.ศ.

2544

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. ชีระพล เทพหัสดิน ณ อยุธยา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร. มนัส ไพฑูรย์เจริญฤติก

รศ. อติคุณ กาญจนพิบูลย์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้มี 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานของคณะกรรมการฯ ตามบทบาทหน้าที่ในกฎหมายต่อการป้องกันและลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุและศึกษาการสนับสนุนจากนายจ้างเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยทำการสุ่มตัวอย่างสถานประกอบการขนาดใหญ่ที่มีพนักงานมากกว่า 500 คน ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวม 76 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การศึกษาการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุ ข้อคำตอบแบ่งตัวแปรประเมินค่าออกเป็น 3 ระดับ คือ ดีกว่ามาตรฐาน เท่ากับมาตรฐาน และต่ำกว่ามาตรฐาน โดยส่งแบบสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในแต่ละสถานประกอบการซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป JMP และ SPSS ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการบริหารของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ ตามประกาศของกระทรวง

แรงงานและสวัสดิการสังคม โดยเฉลิขพบว่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของผลการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัยตามบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายระหว่างก่อนและหลังการประกาศใช้กฎหมาย พบว่ อัตราการเกิดอุบัติเหตุไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากนายจ้างกับผลการป้องกันและลดอุบัติเหตุ โดยเฉลิขพบว่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการความปลอดภัยกับการสนับสนุนจากนายจ้างพบว่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Thesis Title	The Relationship between the Management of The Health and Safety Committee and Accident Prevention and Reduction of the Large Factories in Bangkok and Its Vicinities
Student	Mr. Ritichart Insom
Stdent ID.	40064522
Degree	Master of Science
Programme	Industrial Mangement
Year	2001
Thesis Advisor	Assist. Prof. Dr. Threraphon Thephasadin Na Ayuthana
Co.Thesis Advisor	Assist. Prof. Dr. Manus Paitoonjaraenlap Assoc. Prof. Atinuch Kanchanapiboon

ABSTRACT

This study aims to cover 3 factors. First, correlation between Health and Safety committee management and the actual practices according to the accident. Second, the management effectiveness in term of prevention and reduction of accident. Third, support from the employers for environmental health and safety. Data is gathered by questionnaire from 76 workplaces sampling from those located in Bangkok and vinigty areas which have more than 500 employees. Secretary of the Health and Safety committee is the Health and Safety representative who provides the answer. Independent variables are measured in 3 levels, above standard, standard and below standard. Data is processed by JMP software and SPSS.

The results from this research show that there is no significant relationship between safety committee's management and the injury frequency rate (IFR). Inaddition, there is also no significant change in IFR before and after the labor law was enforced, as well as no relationship between IRF and management support. However, the result shows a strong relationship between the management support and safety committee's actual practice.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงลงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและความกรุณาอย่างดียิ่งจากบุคคล
หลายๆ ท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข ตรวจสอบ จนเป็นรูปเล่ม ตลอดจนการ
สนับสนุนให้ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน ผศ. ดร. ชีระพล
เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. มนัส ไพฑูรย์เจริญลาภ และ รศ. อติคุณ
กาญจนพิบูลย์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ตลอดจนผู้ทรงวุฒิทุกท่านได้แก่ ผศ. ดร. ปรีชา
ลอสเสรีภานิช นายสมบูรณ์ ชนากร นายสมนึก ภาคพานิช รศ. ดร. พงศ์ หรดาล

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย สถานประกอบการในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลใน
การให้ข้อมูลที่สำคัญในงานวิจัย และขอขอบคุณ น.ส. ปิยาภรณ์ จันทน์ศิลป์ ที่ช่วยดำเนินการพิมพ์
เอกสารวิทยานิพนธ์นี้

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เพื่อนร่วมรุ่นทุกๆ คน ที่ให้กำลังใจและให้ความ
ช่วยเหลือเป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้
คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ฤทธิชาติ อินโสม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญรูป.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ประวัติและความเป็นมาของความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม ในการทำงาน.....	8
2.2 การบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	10
2.3 กฎหมายและมาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม ในการทำงาน.....	12
2.4 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระบบการจัดการอาชีวอนามัยและ ความปลอดภัย.....	17
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	37
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	37
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
3.4 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.....	40
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการอุตสาหกรรม.....	46
ตอนที่ 2 การบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม ในการทำงานในบทบาทหน้าที่และกิจกรรมของคณะกรรมการฯ ตามประกาศ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.....	49
ตอนที่ 3 การสนับสนุนปัจจัย.....	51
ตอนที่ 4 ผลการบริหารงานจากป้องกันและลดอุบัติเหตุ.....	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	58
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	59
5.2 อภิปรายผล.....	61
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก. คำสั่งและหนังสือขอความร่วมมือ.....	70
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้ทรงวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	74
ภาคผนวก ค. เครื่องมือวิจัย.....	76
ประวัติผู้เขียน.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ปี 2540.....	37
3.2 แสดงจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายจังหวัด.....	38
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำแนกตาม ขนาดของสถานประกอบการ.....	46
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทของ สถานประกอบการ.....	47
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะ โครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	48
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชา.....	48
4.5 แสดงถึงค่าเฉลี่ยของระดับการบริหารงานในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการ ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	49
4.6 แสดงถึงร้อยละของสถานประกอบการที่มีการบริหารเมื่อเทียบกับกฎหมาย.....	50
4.7 แสดงระดับการสนับสนุนจากนายจ้าง.....	51
4.8 ผลร้อยละของการสนับสนุนจากนายจ้าง.....	51
4.9 แสดงผลการบริหารงานของคณะกรรมการฯ.....	52
4.10 แสดงถึงผลร้อยละของการบริหารงานของคณะกรรมการฯ.....	52
4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเกิดอุบัติเหตุระยะปี 2537-2541.....	53
4.12 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศฯ กับการสนับสนุนจากนายจ้าง.....	54
4.13 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศฯ กับผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ.....	55
4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การสนับสนุนจากนายจ้างฯ กับผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ.....	56

สารบัญรูป

รูปที่

หน้า

2.1 องค์ประกอบของระบบการจัดอาชีวอนามัยและความปลอดภัย.....20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยของประเทศไทยในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการขยายตัวของจำนวนสถานประกอบการและจำนวนพนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2538 มีจำนวนสถานประกอบการ 73,654 แห่ง มีพนักงานรวมทั้งสิ้น 5,184,481 คน ในปี 2539 มีจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้นเป็น 82,582 แห่งและพนักงานเพิ่มขึ้นเป็น 5,589,855 คน (การจัดการและแผนงานสำนักงานประกันสังคม) การขยายตัวของสถานประกอบการของไทยเราในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้เราสามารถผลิตสินค้าได้เกือบทุกชนิดที่มีคุณภาพสูงและสามารถส่งออกสู่ตลาดโลกได้ สภาพของอุตสาหกรรม ที่ต้องต่อสู้แข่งขันในท้องตลาดทั้งในด้านราคาสินค้าและคุณภาพทำให้ผู้ผลิตต้องใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยและสลับซับซ้อนขึ้น สภาพแวดล้อมการผลิตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เป็นสาเหตุโดยตรงต่อสุขภาพร่างกายของพนักงานที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานมากยิ่งขึ้น ทำให้มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.17 คนในปี 2538 เป็น 4.39 คน ในปี 2539 และจากสถิติของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน ระหว่างปี พ.ศ. 2538 ถึง 2540 จะพบว่าผู้บาดเจ็บอันเนื่องมาจากการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานที่มาเรียกร้องเงินจากกองทุนเงินทดแทนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและระดับความรุนแรง โดย ปี พ.ศ. 2538 มีผู้มาเรียกร้องค่าทดแทนจำนวน 216,335 คน ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 245,616 คน และปี พ.ศ. 2540 จำนวน 230,376 คน ในจำนวนเหล่านี้มีผู้ที่ต้องเสียชีวิตอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน ในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 940 คน ในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 962 คน และปี พ.ศ. 2540 จำนวน 1,033 คน และมีผู้ที่ต้องสูญเสียอวัยวะในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 5,469 คน ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 5,042 คน และ ปี พ.ศ. 2540 จำนวน 5,272 คน จากการขยายตัวของสถานประกอบการทำให้ปัญหาด้านอาชีวอนามัยของพนักงานอันเนื่องมาจากการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน เป็นปัญหาที่รุนแรงและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี โดยการเปรียบเทียบกับการประสบอันตรายเกณฑ์จากมาตรฐานสากล คือ 26 รายต่อคนงาน 1,000 คน (สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนนทบุรี) ในปี 2538 ถึง 2539 ของไทยเราคือ 41.7 คนและ 43.9 คนตามลำดับซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่ามาตรฐานเกือบ 2 เท่า ส่งผลให้ประเทศไทยเราจะต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในการรักษาและฟื้นฟูผู้เจ็บป่วยข้างต้น ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งในด้านเศรษฐกิจและปัญหาทางสังคมเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างการเกิดอุบัติเหตุ วันที่ 21 กรกฎาคม 2539 ไฟไหม้โรงงานผลิตตุ๊กตาใน ต. ห้วยโป่ง จังหวัดระยอง ไม่มีผู้เสียชีวิตมูลค่าทรัพย์สินเสียหายมากกว่า 500 ล้านบาท วันที่ 7 กันยายน 2539 ไฟไหม้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คลังน้ำมันใน ต. หลักสอง จังหวัดปทุมธานี มีคนงานถูกไฟลวก 6 คน และทรัพย์สินเสียหายมากกว่า 8 ล้านบาท วันที่ 13 กันยายน เกิดเพลิงไหม้โรงงานตุ๊กตา ใน อ. เมือง จังหวัดชลบุรี ไม่มีผู้เสียชีวิต ทรัพย์สินเสียหาย มากกว่า 100 ล้านบาท วันที่ 18 กันยายน 2539 ไฟไหม้โรงงานทำรองเท้า ในเขตภาษีเจริญ มีลูกคนงานเสียชีวิต 1 คน มูลค่าทรัพย์สินเสียหาย 5 ล้านบาท วันที่ 29 ตุลาคม 2539 เกิดอุบัติเหตุในลิฟท์ของโรงพยาบาลของรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพฯ ลิฟท์ค้างและขณะทำการแก้ไขเพื่อช่วยเหลือคนที่ติดอยู่ในลิฟท์ ปรากฏว่าขณะที่ลิฟท์กำลังคืบตัวขึ้นได้กระชากร่างคนป่วยที่ติดในลิฟท์ขึ้นไปติดกับเพดานเสียชีวิต 1 คน วันที่ 5 พฤศจิกายน 2539 มีคนงานเสพยาเสพติดตกตึก 4 ชั้น เสียชีวิตในเขตประเวศ กรุงเทพฯ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2539 เกิดคลังน้ำมันระเบิดในเขตอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง มีคนงานเสียชีวิต จำนวน 18 คน และผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 13 คน และทรัพย์สินเสียหายมูลค่านับสิบล้านบาท วันที่ 15 ธันวาคม 2539 ตึกที่กำลังก่อสร้างได้ถล่มทับคนงาน ได้รับบาดเจ็บสาหัส จำนวน 4 คน สาเหตุจากโครงสร้างเหล็กรับน้ำหนักไม่ได้ ในเขตราษฎร์เทวี กรุงเทพฯ วันที่ 17 ธันวาคม 2539 โรงงานผลิตสารเคมีระเบิดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มีผู้เสียชีวิต 3 คน และบาดเจ็บสาหัสอีก 15 คน วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2540 มีคนงานเสียชีวิต จำนวน 1 คน เนื่องจากตกลงไปในเครื่องผสมปูนไฟฟ้าในงานก่อสร้าง ในเขตบางขุนเทียน วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2540 เกิดก๊าซระเบิดที่ร้านแผงลอยริมถนน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลให้นายจ้างและลูกจ้างถูกไฟลวกเสียชีวิตจำนวน 2 คน วันที่ 4 มีนาคม 2540 เกิดการระเบิดในโรงงานผลิตแบตเตอรี่ มีพนักงานบาดเจ็บ 4 คน และเครื่องจักรเสียหายมูลค่านับล้านบาท

ความสำคัญของปัญหา การบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงงานอุตสาหกรรมในยุคปัจจุบัน ดังเราจะพบว่าประเทศไทยเรา โดยกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมและกระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อให้สถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรมนำไปปฏิบัติ เพื่อการลดและป้องกันการสูญเสียอันเนื่องมาจากการเกิดอุบัติเหตุหรือโรคจากการทำงาน

ไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2538 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมโดยอาศัยประกาศของ คณะปฏิวัติฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 ได้ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการ สังคมเรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยสถาน ประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไปจะต้องจัดตั้งให้มีคณะกรรมการฯ ที่ประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเป็นกรรมการและ เลขานุการ โดยคณะกรรมการมีหน้าที่ในการบริหารงาน ได้แก่ การจัดประชุมวางแผนนโยบาย จัดทำ โครงการติดตามผลการปฏิบัติงานต่อนายจ้างเพื่อให้การป้องกันและลดอุบัติเหตุหรือความเจ็บป่วยอัน เนื่องมาจากการทำงานลดลงหรือมีการพัฒนายิ่งขึ้น

จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานหลังจากได้มีการประกาศกระทรวง

เอกสารแนบและสวัสดิการสังคมที่เราจะพบว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ปฏิบัติงาน ค่า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1,000 คนในปี พ.ศ. 2538 คือ 41.7 คน ในปี พ.ศ. 2539 คือ 43.9 คน ในขณะที่มาตรฐานสากลคือ 26 คนต่อคนงาน 1,000 คน ซึ่งเป็นแนวโน้มที่สูงขึ้นและมีอัตราสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากลมาก อัตราการเกิดอุบัติเหตุที่เพิ่มขึ้นที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ได้ประกาศมาบังคับใช้ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะสถานประกอบการไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย

การบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถดูได้จากการลดลงของอัตราการเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บหรือโรคจากการทำงาน จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคลากร อันจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กร นอกเหนือจากที่ยังแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการบริหารคนขององค์กรที่ดี อันจะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต่อเนื่องในระยะยาว การสนับสนุนที่ดีจากนายจ้างคือ การแสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการให้ความสำคัญของการบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยการกำหนดการสนับสนุนทรัพยากรทั้งบุคลากรและการลงทุนทางการเงินที่เหมาะสมและเพียงพอในการบริหารงาน นอกจากนี้จะต้องมีการเฝ้าติดตามและทบทวนประสิทธิภาพการบริหารงานเป็นระยะๆ ในการบริหารงานด้านความปลอดภัยฯ มีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญอย่างมากในภาวะการแข่งขันในตลาดโลกในปัจจุบัน ดังเราจะพบว่า สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรมได้ประกาศใช้มาตรฐานมอก 18000 หรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เรื่องระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (OCCUPATIONAL HEALTHY AND SAFETY MANAGEMENT SYSTEM) เพื่อเตรียมพร้อมในการพัฒนางานด้านนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การบริหารงานด้านความปลอดภัยฯ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะลดความสูญเสียค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุหรือโรคจากการทำงาน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อต้นทุนการผลิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำให้องค์กรสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ การสนับสนุนที่ดีจากนายจ้างคือ การแสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการให้ความสำคัญของการบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยการกำหนดการสนับสนุนทรัพยากรทั้งบุคลากรและการลงทุนทางการเงินที่เหมาะสมและเพียงพอในการบริหารงาน นอกจากนี้จะต้องมีการเฝ้าติดตามและทบทวนประสิทธิภาพการบริหารงานเป็นระยะๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. เพื่อศึกษาผลของการบริหารงานของคณะกรรมการตามบทบาทหน้าที่ในกฎหมายต่อการป้องกันและลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อศึกษาการสนับสนุนจากนายจ้างเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารงานโดยคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1. สถานประกอบการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีโครงสร้างของคณะกรรมการฯ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
2. คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด
3. คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานได้รับการสนับสนุนจากนายจ้างในด้านการให้ความสำคัญและการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมในการบริหารงาน

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย

1. โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุรุนแรงระหว่างก่อนและหลังที่กฎหมายบังคับใช้แตกต่างกัน
2. การบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัยฯ กับการสนับสนุนจากนายจ้างมีความสัมพันธ์กัน
3. การบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัยฯ กับการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กัน
4. การสนับสนุนจากนายจ้างกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการความปลอดภัยฯ มีความสัมพันธ์กัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ใน

เขตกรุงเทพมหานครฯ และปริมณฑล จำนวน 696 แห่ง (กองวิชาการกระทรวงแรงงานฯ ปี 2540) โยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง การกระทำหรือสภาพการทำงานซึ่งปลอดจากเหตุอันที่จะทำให้เกิดการประสบอันตราย การเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากการทำงานต่อผู้ปฏิบัติงานหรือความเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากการทำงานหรือเกี่ยวข้องกับการทำงาน

คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง คณะกรรมการตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

นายจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง

ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานให้แก่นายจ้างโดยได้รับค่าจ้างหรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างใดอย่างหนึ่ง

ผู้แทนระดับบังคับบัญชา หมายถึง ลูกจ้างตั้งแต่ระดับหัวหน้าฝ่าย หัวหน้างานหรือเทียบเท่าขึ้นไปที่ได้รับการคัดเลือกจากนายจ้างให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการ

ผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ หมายถึง ลูกจ้างที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานซึ่งได้รับการคัดเลือกจากลูกจ้างให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการ

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หมายถึง เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานตามกฎหมายกำหนด ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการโดยตำแหน่ง

อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือความเสียหายโดยมิได้มีการวางแผนล่วงหน้าและมีผลกระทบต่อการดำเนินการตามปกติของกิจกรรม อุบัติเหตุจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยหรือสภาพเงื่อนไขที่ไม่ปลอดภัยหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

การวิเคราะห์อุบัติเหตุ หมายถึง การตรวจสอบวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาสาเหตุและหามาตรการป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก

การปลอดอุบัติเหตุ หมายถึง การไม่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในระยะเวลาหนึ่งๆ

สภาพอันตรายต่ออุบัติเหตุ หมายถึง สภาพการณ์ในสภาพแวดล้อมหรือที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

การป้องกันอุบัติเหตุ หมายถึง มาตรการแก้ไข ป้องกันเพื่อลดอุบัติเหตุ หรือ ความเป็นไปได้ในการเกิดอุบัติเหตุด้วยการออกแบบโครงสร้างขององค์กร เครื่องจักรอุปกรณ์หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และหมายถึง โครงการป้องกันที่สร้างขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุ

อัตราการเกิดอุบัติเหตุ หมายถึง ความถี่หรือความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุโดยคำนวณจากจำนวนอุบัติเหตุต่อชั่วโมงของการทำงาน หน่วยที่ใช้พื้นฐาน คือ จำนวนการเกิดอุบัติเหตุต่อ 1,000,000 ชั่วโมงการทำงาน

สถิติอุบัติเหตุ หมายถึง ข้อมูลหรือตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุต่างๆ

สิ่งแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง ลักษณะสภาวะของการทำงาน

ลดอุบัติเหตุ หมายถึง การลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ

ประสิทธิผล คือ การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตราการเกิดอุบัติเหตุ

ปัจจัยที่เป็นเหตุ หมายถึง บุคคล สิ่งของ เงื่อนไขหรือสภาวะต่างๆ ซึ่งมีส่วนโดยตรงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุถึงขั้นหยุดงาน หมายถึง การที่พนักงานไม่สามารถมาทำงานได้เนื่องจากการได้รับบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุอันรุนแรง หมายถึง การที่พนักงานได้รับบาดเจ็บเนื่องมาจากอุบัติเหตุถึงขั้นที่ต้องได้รับการรักษาจากแพทย์

อุปกรณ์ป้องกันอันตราย หมายถึง อุปกรณ์ที่ป้องกันอันตรายหรือป้องกันไม่ให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าไปในจุดอันตรายหรือจุดที่เครื่องจักรกำลังทำงานหรือในบริเวณที่สัมผัสกับสารหรือวัตถุอันตราย

ความพิการ หมายถึง บุคคลที่ขาดความสามารถในการทำงานปกติได้เนื่องมาจากความพิการทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างสะดวกหรือทำงานได้อย่างจำกัด

การควบคุมอันตราย หมายถึง การลดความเสี่ยงที่จะสัมผัสกับอันตราย

การตรวจสอบควบคุมอันตราย หมายถึง การตรวจสอบประสิทธิผลของการควบคุมอันตรายที่จะใช้ในองค์กร โดยจะต้องมีการตรวจสอบถึงความต้องการหรือประสิทธิภาพของวิธีการที่ใช้ในการควบคุมอันตราย

ระบบควบคุมอันตราย หมายถึง มาตรการป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายที่จะเกิดขึ้น

สุขศาสตร์อุตสาหกรรม หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ประเมินและการควบคุมปัจจัยทางสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วย ปัญหาสุขภาพ ความไม่สะดวกสบาย

การควบคุมความสูญเสีย หมายถึง วิธีการเพื่อทำการให้เกิดอุบัติเหตุให้น้อยที่สุด

การป้องกันความสูญเสีย หมายถึง การวางแผนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

โรคจากการทำงาน หมายถึง โรคที่เกิดจากสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยจะเป็นการเกิดขึ้นเนื่องจากการสัมผัสติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน

อาชีวอนามัย หมายถึง สุขภาพอนามัยของคนทำงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สุขภาพอนามัยนั้นไม่เพียงแต่จะกล่าวถึงโรคและสภาพการทำงานที่ไม่ดีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงวิธีส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

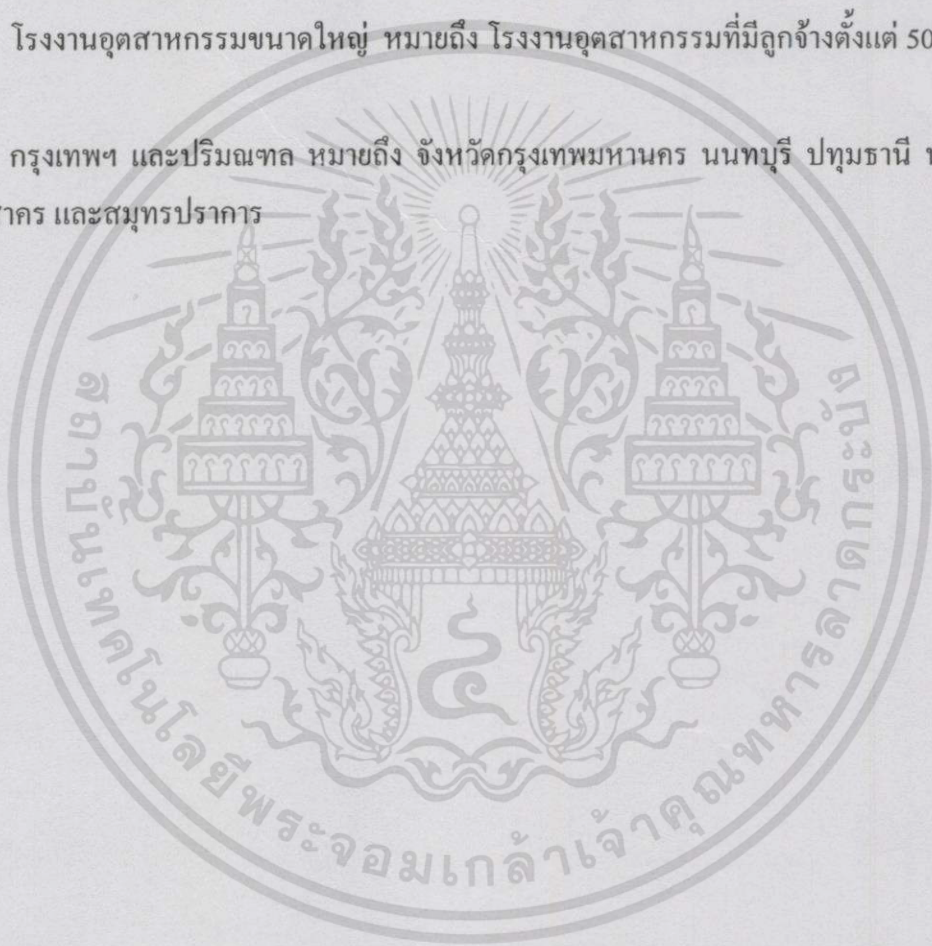
ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง วิชาการที่ครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการนำไปใช้งานในการเสริมความปลอดภัย การวัดผล การป้องกันและการระบุอันตรายและความเสี่ยงในสถานที่ทำงาน

ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย หมายถึง เป้าหมายของการป้องกันแรงงานคือให้มีความปลอดภัยและสุขภาพที่ดีในการทำงานและมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

มาตรฐานความปลอดภัย หมายถึง หลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดใช้เป็นพิเศษเพื่อกำหนดระดับหรือวิธีปฏิบัติการว่า กระบวนการ การจัดการหรือสภาพแวดล้อมโดยอย่างน้อยเป็นไปตามกฎหมายความปลอดภัย

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หมายถึง โรงงานอุตสาหกรรมที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป

กรุงเทพฯ และปริมณฑล หมายถึง จังหวัดกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรปราการ

บทที่ 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติและความเป็นมาของความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม ในการทำงาน

การป้องกันอุบัติเหตุหรือการสร้างความปลอดภัยหรือป้องกันการเกิดโรคจากการทำงานนั้น เริ่มต้นหลังจากมีการพัฒนาการด้านอุตสาหกรรม โดยผลของการพัฒนาการด้านอุตสาหกรรมทำให้ประชาชนตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับร่างกายและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลให้ประเทศต่างๆ เริ่มมีการพัฒนาเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุหรือโรคจากการทำงานดังกล่าวต่อไปนี้

ในทวีปยุโรป ได้มีการพัฒนางานด้านนี้ โดยเริ่มต้นจากการพัฒนางานด้านอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการใช้แรงงานในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ในประเทศอังกฤษ มีการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมครัวเรือนพวกเด็กๆ จะถูกใช้งานเฉลี่ยวันละ 15 ชั่วโมง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจต่อแรงงานเด็กเป็นจำนวนมาก ในประเทศฝรั่งเศส ได้มีการก่อตั้งสมาคมป้องกันอุบัติเหตุในโรงงานอุตสาหกรรมและได้ตรากฎหมายคุ้มครองความปลอดภัยในปี ค.ศ. 1893 เพื่อคุ้มครองแรงงานที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ดีขึ้น ในประเทศเยอรมัน มีความตื่นตัวเรื่องความปลอดภัยสูงมากได้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กและให้มีกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1859 ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในระยะเริ่มต้นมีสภาพคล้ายกับยุโรปคนงานไม่กล้าเรียกร้องสิทธิจากนายจ้างเพราะกลัวถูกไล่ออกจากงาน ในปี ค.ศ. 1860 ได้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตรวจโรงงานของรัฐบาลให้ทำหน้าที่ตรวจสภาพโรงงานให้มีความปลอดภัย โดยไม่ต้องได้รับการร้องเรียนจากคนงานก่อนเป็นต้น

ประเทศไทย โดยที่ประเทศไทยได้เป็นสมาชิกก่อตั้งองค์การกรรมระหว่างประเทศ (ILO = International Labour Organization) ในปี พ.ศ. 2462 ทำให้รัฐบาลต้องดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานขึ้น รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณากฎหมายอุตสาหกรรม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของคนงานในปี พ.ศ. 2470 แต่ไม่มีการประกาศใช้

พ.ศ. 2482 หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2473 ได้มีการตื่นตัวเรื่องแรงงานและความปลอดภัยในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2482 ขึ้น ซึ่งกำหนดมาตรฐานของการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดเงื่อนไขการก่อสร้างและประกอบกิจการโรงงาน จะต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ความปลอดภัยในการติดตั้งเครื่องจักรกล อุปกรณ์ ตลอดจนระบบไฟฟ้า การป้องกันอันตรายจากวัตถุมีพิษ วัตถุระเบิด เป็นต้น โดยกฎหมายนี้บังคับใช้แก่เจ้าของโรงงานหรือผู้ประกอบการโรงงาน และต้องรายงานการเกิดอุบัติเหตุในโรงงานทุกครั้งแก่กระทรวงอุตสาหกรรม

พ.ศ.2487 ประกาศใช้ พระราชบัญญัติสาธารณสุข ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับแสงสว่าง การระบายอากาศ น้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม และ สุขภัณฑ์การกำจัดมูลฝอย และการป้องกันอันตรายจากวัตถุมีพิษ พ.ศ. 2503 ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2503” แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ.2512 “พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512” โดยยกเลิก พรบ 2484 และ 2503 และยังประกาศฉบับที่ 2 ในปี 2518 และ ฉบับที่ 3 ในปี 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมต่อมา

พ.ศ.2509 สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้บรรจุโครงการอาชีวอนามัยเอาไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)

พ.ศ.2510 ประกาศใช้ พระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ. 2510 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมในฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2516 โดยบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บรักษา การขนย้ายและการใช้วัตถุมีพิษต่างๆ

พ.ศ.2511 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ตั้งคณะกรรมการประสานงานอาชีวอนามัยแห่งชาติขึ้นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการร่วมมือและประสานงานกัน เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตร และทบวงมหาวิทยาลัย เป็นต้น

พ.ศ.2512 ประกาศใช้ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 ได้กำหนดหน้าที่ผู้รับใบอนุญาตให้มีการป้องกันอันตรายต่อคนงาน หลักเกณฑ์และมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล ไฟฟ้า แสงสว่าง อาคาร โรงงาน สถานที่ทำงาน การระบายอากาศ การกำจัดน้ำทิ้ง การป้องกันอัคคีภัย การใช้อุปกรณ์คุ้มครองอันตรายส่วนบุคคล เป็นต้น

พ.ศ.2512 สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติการจัดตั้งหลักสูตรอาชีวอนามัยระดับปริญญาตรี ขึ้นที่คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2515 กระทรวงสาธารณสุขได้ จัดตั้งกองอาชีวอนามัย สังกัดกรมอนามัย

พ.ศ.2515 ได้ประกาศใช้ ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 เพื่อเป็นกฎหมายคุ้มครองสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง และได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน ได้แก่ ความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง สภาพแวดล้อม เครื่องจักร ไฟฟ้า เป็นต้น

พ.ศ.2525 รัฐบาลได้จัดตั้ง คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (กปอ) โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การกำหนดนโยบายระดับชาติและเป็นองค์กรกลางในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พ.ศ.2528 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องความปลอดภัยของลูกจ้าง กำหนดให้สถานประกอบการต้องมี “เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

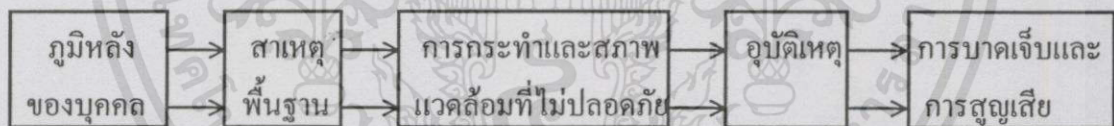
พ.ศ.2528 กรมแรงงานกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน โดยระบุให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ต้องมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน

กรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นผู้ถือใช้และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 พระราชบัญญัติวัตถุมีพิษ พ.ศ. 2510 กองตรวจความปลอดภัย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบให้ผู้รับจ้างหรือคนงานในสถานประกอบการมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความปลอดภัยและสวัสดิภาพในการทำงานรวมทั้งให้มีความสัมพันธ์อันดีและเป็นธรรมระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาชีวอนามัย โดยดำเนินงานและให้บริการเพื่อดูแลสุขภาพอนามัยของผู้ประกอบอาชีพทุกอาชีพ โดยถือใช้และปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484

2.2 การบริหาร ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

1. ทฤษฎี โดมิโน (Domino Theory) ของการเกิดอุบัติเหตุโดย H.W. Heinrich กล่าวถึง การบาดเจ็บและความเสียหายต่างๆ เป็นผลเนื่องจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Action) และสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Condition) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

นั่นคือ สภาพแวดล้อมของสังคมหรือภูมิหลังของคน ก่อให้เกิดความบกพร่องผิดปกติของ
คน เป็นทัศนคติความพลอดภัยที่ไม่ดี ก่อให้เกิดการกระทำที่ไม่ปลอดภัยหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอด
ภัย ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือความสูญเสียตามมา

การป้องกันอุบัติเหตุตามทฤษฎีโดมิโน คือการตัดลูกโซ่ของอุบัติเหตุโดยการกำจัดการกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย

2. หลักในการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัยและการระเบิด วิธีการพื้นฐาน คือการจัดการเกี่ยวกับ การป้องกันความร้อน ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำให้เกิดอัคคีภัย (อัคคีภัยมีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ แก๊ซออกซิเจน เชื้อเพลิง และความร้อน) ซึ่งโดยปกติเชื้อเพลิงและแก๊ซออกซิเจนมีอยู่ในทุกๆ สถานที่อยู่แล้วจึงมีความจำเป็นต้องควบคุมและป้องกันไม่ให้ความร้อนที่ไม่ต้องการทำให้เกิดอัคคีภัยได้ ลักษณะโครงสร้างของอาคารและทางออก โครงสร้างของอาคารจะต้องก่อสร้างด้วยวัสดุที่ทนไฟได้ และสามารถป้องกันเปลวไฟหรือควันให้ได้ ในระยะเวลาหนึ่งเพื่อ

เอกส^๑มีระยะเวลาให้สามารถหลบหนีออกมาในกรณีเกิดอัคคีภัย นอกจากนี้ จะต้องม^๒ีทางออกอย่างน้อย 2
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทาง เพื่ออพยพในกรณีฉุกเฉิน อุปกรณ์ดับเพลิงจะต้องถูกออกแบบให้ถูกต้องเหมาะสม ปริมาณที่เพียงพอและมีการตรวจสอบให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา แผนฉุกเฉินและหน่วยงานฉุกเฉิน เป็นแผนงานปฏิบัติงานในกรณีเกิดอัคคีภัยและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมและมีการซ้อมตามแผนเป็นระยะๆ เพื่อให้มีความพร้อมตลอดเวลา

3. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร เครื่องจักรมีอันตรายอยู่หลายประการ ได้แก่ จุดที่มีการเคลื่อนไหวได้เป็นจุดหมุน จุดหนีบ จุดตัด เป็นต้น จุดที่มีอันตรายที่แฝงอยู่ ได้แก่ ความร้อน หรือเย็น สารเคมี การกระเบิด เป็นต้น การป้องกันสามารถทำได้โดย ติดตั้งการ์ดป้องกันไม่ให้อวัยวะร่างกายของผู้ปฏิบัติงานไปสัมผัสจุดอันตรายดังกล่าว ตลอดจนการอบรมดูแลผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจถึงจุดอันตรายและปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรโดยเคร่งครัด

4. มาตรการป้องกันอื่นๆ การวางแผนด้านการป้องกันโดยเริ่มตั้งแต่การออกแบบการสร้างโรงงานได้แก่ สถานที่ตั้ง แสงสว่าง การระบายอากาศ ระบบซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักร ตลอดจนการป้องกันอัคคีภัย เป็นต้น การพิจารณาเรื่องความปลอดภัยควรเกิดขึ้นในจิตใจระหว่างที่มีการวางแผน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสร้างโรงงานเสร็จ เมื่อโรงงานเริ่มดำเนินการแล้ว การวางแผนมาตรการความปลอดภัยไว้ล่วงหน้า จะให้ผลดีกว่าและสูญเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

5. บทบาทของผู้บริหารต่อความปลอดภัย ผู้บริหารโรงงานจะต้องบริหารความปลอดภัยโดยปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวข้อง 4 ประการ คือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน การจัดตั้งองค์กรเพื่อรับมอบอำนาจในการทำงานในรูปของคณะกรรมการ การควบคุมให้การดำเนินการเป็นไปอย่างปลอดภัย และประการสุดท้ายคือ การติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงต่อไป

6. ความปลอดภัยกับต้นทุนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม การเกิดอุบัติเหตุก่อให้เกิดการสูญเสียอย่างมากทั้งต่อชีวิตของพนักงานและทรัพย์สินทั้งที่สามารถคิดเป็นค่าใช้จ่ายอย่างชัดเจน และที่เป็นค่าใช้จ่ายแฝงต่างๆ การสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในโรงงานจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารงานในปัจจุบัน เพราะนอกจากจะเป็นการป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการลดต้นทุนของสินค้าและเป็นการส่งเสริมในการสร้างขวัญและกำลังใจของพนักงานสูงขึ้น ผลผลิตและกำไรก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบายของการบริหารหลักประการหนึ่ง

7. หลักการ 3E เพื่อความปลอดภัย การสร้างความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องยึดหลักการ 3E อันได้แก่ Engineer Education และ Enforcement สามารถกล่าวโดยภาพรวม คือ ความรู้วิชาการด้านวิศวกรรมในการออกแบบ ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันและระบบการควบคุมอันตรายต่างๆ จำเป็นต้องมีการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การให้การศึกษาและความรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอแก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ยังเป็นอยู่อีก เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ดูแลตัวเองตลอดเวลา และประการสุดท้ายการกำหนดบทบาทหน้าที่ ขอบบังคับและกฎระเบียบการทำงานที่เหมาะสมก็จะสามารถป้องกันอุบัติเหตุและสร้างความปลอดภัยให้แก่โรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกจำหน่าย การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. กิจกรรม 5 ส. ส่งความปลอดภัย กิจกรรม 5 ส. อันได้แก่ สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย เป็นการปรับปรุงสภาพการทำงานให้ดีขึ้น มีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุได้น้อยและยังเป็นการพัฒนาคนให้ตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพสภาพแวดล้อมในการทำงานตลอดจนการดูแลสุขภาพอนามัยของพนักงานเอง ซึ่งสุดท้ายจะเป็นกิจกรรมหลักอย่างหนึ่งที่ส่งผลดีต่อการบริการงานด้วยความปลอดภัยเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. ทักษะจิตต่อความปลอดภัย ทักษะที่ดี ต่อความปลอดภัย มีความสำคัญมากต่อการทำงาน ด้วยวิธีการที่ปลอดภัย ความรีบร้อน ความสะควมมักง่ายและอิทธิพลกลุ่มมักจะเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุที่รุนแรง พฤติกรรมของพนักงานจึงสามารถสะท้อนความรู้สึกลึกซึ้งถึงความปลอดภัยได้ สุขภาพทางร่างกาย ความเมื่อยล้า ความเบื่อ และ ประสบการณ์ มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุเสมอ

2.3 กฎหมายและมาตรฐานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

เรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ออกประกาศเรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่สิงหาคม 2538 บังคับให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป แต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานขึ้น โดยให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการเป็น ทวิภาคี คือ ผู้แทนระดับบังคับบัญชา (ฝ่ายบริหาร) และผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ (พนักงาน) สัดส่วนที่เท่ากัน โดยให้นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้างเป็นประธานคณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.) เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ

อนึ่ง เพื่อให้มีการดำเนินงานความปลอดภัยอย่างกว้างขวางในทุกส่วนงานและในทุกระดับ
สถานประกอบการ กิจกรรม โดยคณะกรรมการความปลอดภัยอาจแต่งตั้งคณะกรรมการคณะ
ทำงานขึ้นในส่วนงานระดับต่างๆ หรือคณะทำงานเฉพาะกิจสามารถกระทำได้

การจัดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน นับได้ว่าเป็นกลวิธีหนึ่งที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก ในการประสานความร่วมมือ และความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายพนักงาน ในการผลักดันให้เกิดความปลอดภัยขึ้นในสถานประกอบการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

2.3.1 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย มีดังนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายแรงงาน
- (2) เพื่อส่งเสริมเร่งร้ำให้ผู้บริหารงาน ผู้จัดการระดับต่าง ๆ รวมทั้งผู้ควบคุมงาน

หัวหน้างานและพนักงานระดับปฏิบัติ สนใจและเข้าใจในเรื่องของการเสริมสร้างความปลอดภัย

และการป้องกันอุบัติเหตุ และคอยกระตุ้นเตือนให้สนใจอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่สนใจแบบไฟไหม้ฟางวูบ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดียวแล้วก็เลิกกันไป ทั้งนี้จะต้องให้เข้าใจและยอมรับอย่างจริงจังด้วยว่า งานเสริมสร้างความปลอดภัยไม่ใช่เป็นงานของส่วนงานความปลอดภัยหรือส่วนงานป้องกันอุบัติเหตุ (ถ้ามี) ซึ่งเป็นสายงานช่วยเท่านั้น แต่เป็นภารกิจของทุกๆ คนๆ ทุกๆ ส่วนงานที่ต้องดำเนินการและร่วมมือกัน

(3) เพื่อส่งเสริม เร่งเร้า โน้มน้าว และคงความสนใจของพนักงานให้เกิดความสำนึกในความรับผิดชอบว่า ตนเองเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีโอกาสได้รับอุบัติเหตุมากที่สุด ดังนั้นพนักงานระดับนี้จึงมีส่วนช่วยการป้องกันอุบัติเหตุได้ผลมากที่สุด

(4) เพื่อดำเนินการให้กิจกรรมความปลอดภัยต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งที่ผสมผสานอยู่ในนโยบายการผลิต วิธีการปฏิบัติงาน และเป็นหน้าที่หนึ่งในการปฏิบัติงานผลิต

(5) เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานเสนอความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาการประสบอันตรายและมาตรการป้องกันอุบัติเหตุอย่างอิสระเพื่อจะได้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่ไม่ปลอดภัย

(6) เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนผู้บริหารระดับปฏิบัติการในการพิจารณาข้อเสนอแนะของพนักงาน

(7) เพื่อปรับปรุงและส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างฝ่ายบริหารกับพนักงาน ให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะยังให้การป้องกันอุบัติเหตุประสบความสำเร็จด้วยดี

2.3.2 ข้อควรพิจารณาในการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย มีดังนี้

(1) ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ต้องเป็นประธานคณะกรรมการความปลอดภัย เพื่อแสดงออกถึงความมุ่งมั่น และเอาใจจริงเอาใจในเรื่องนี้

(2) องค์ประกอบของคณะกรรมการความปลอดภัย ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยให้มีกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชา และกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการใน สัดส่วนที่เท่ากัน ให้นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้าง (ผู้บริหารระดับสูง) เป็นประธาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.) เป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวนกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังปรากฏในบทนำ

(3) ให้นายจ้างเป็นผู้คัดเลือกกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชา ส่วนกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการนั้นให้คัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกำหนดคือ

-กรณีสถานประกอบกิจการที่มีคณะกรรมการลูกจ้างคัดเลือกลูกจ้างเป็นผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ

-กรณีสถานประกอบกิจการไม่มีคณะกรรมการลูกจ้าง แต่มีลูกจ้างเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ให้สหภาพแรงงานทำการคัดเลือกผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-กรณีสถานประกอบกิจการมีทั้งคณะกรรมการลูกจ้าง และสหภาพแรงงาน ให้คณะกรรมการลูกจ้าง ทำการคัดเลือกผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ

-กรณีที่สถานประกอบกิจการไม่มีคณะกรรมการลูกจ้าง และสหภาพแรงงาน หรือมีสหภาพแรงงานแต่จำนวนลูกจ้างเป็นสมาชิกไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ให้นายจ้างแต่งตั้งลูกจ้างระดับปฏิบัติการ ซึ่งไม่ประสงค์จะรับการคัดเลือกเป็นผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน แต่ไม่เกินห้าคน เป็นคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการตามขั้นตอนที่กำหนด (ดูภาคผนวก)

(4) จำนวนกรรมการในคณะกรรมการควรมีจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด หรือหากจะเพิ่มจำนวนกรรมการก็ควรเพิ่มจำนวนที่เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

(5) กรรมการแต่ละคน ควรเป็นผู้ที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิธีการทำงาน การปฏิบัติงาน และสภาพภายในสถานประกอบกิจการเป็นอย่างดี

(6) คณะกรรมการความปลอดภัยต้องเป็นผู้ที่มีไฟแรงมีความสนใจ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันเป็นอย่างดี เพื่อให้งานของคณะกรรมการดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

(7) คณะกรรมการความปลอดภัยจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากนายจ้างหรือฝ่ายบริหาร

2.3.4 การปิดประกาศและแจ้งการแต่งตั้ง

(1) เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้ว กฎหมายกำหนดให้นายจ้างปิดประกาศรายชื่อและหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ โดยเปิดเผย เพื่อให้ลูกจ้างได้ทราบ ณ สถานประกอบกิจการ

กรณีมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการให้นายจ้างปิดประกาศรายชื่อดังกล่าวภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่เปลี่ยนแปลง

(2) ให้นายจ้างส่งสำเนารายชื่อคณะกรรมการและหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการ ต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่แต่งตั้งกรรมการหรือคณะกรรมการชุดใหม่

(3) การเปลี่ยนแปลงกรรมการหรือหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการให้นายจ้างเก็บหลักฐานการเปลี่ยนแปลงกรรมการ หรือหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการไว้ในสถานประกอบกิจการ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

สำหรับสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป และมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.) ให้นายจ้างแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นประจำทุกหกเดือน โดยให้ส่งพร้อมกับรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.5 องค์ประกอบของคณะกรรมการตามกฎหมาย

(1) สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้าง 50-99 คน ให้มีกรรมการไม่น้อยกว่า 5 คน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ประธานคณะกรรมการ	- นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้าง
กรรมการ 4 คน	- 2 คน เป็นกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชา - 2 คน เป็นกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ
กรรมการและเลขานุการ	- ประธานคณะกรรมการเลือกกรรมการ 1 คน เป็นเลขานุการ

(2) สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้าง 100-499 คน ให้มีกรรมการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ประธานคณะกรรมการ	- นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้าง
กรรมการ 5 คน	- 2 คน เป็นกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชา - 3 คน เป็นกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ
กรรมการและเลขานุการ	- เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

(3) สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไปให้มีกรรมการไม่น้อยกว่า 11 คน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ประธานคณะกรรมการ	- นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้าง
กรรมการ 9 คน	- 4 คน เป็นกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชา - 5 คน เป็นกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ
กรรมการและเลขานุการ	- เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

(4) หากต้องการให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการมากกว่าตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1-3 ต้องเพิ่มกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชาและกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการในจำนวนที่ เท่ากัน เช่น ถ้าเพิ่มกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชา 1 คน ก็ต้องเพิ่มกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ 1 คน เช่นกัน

(5) สถานประกอบกิจการที่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานมากกว่า 1 คน ให้ นายจ้างแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน 1 คน เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ

(6) สถานประกอบกิจการที่ไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานตามกฎหมายกำหนดให้นายจ้างแต่งตั้งกรรมการผู้แทนระดับบังคับบัญชา เพิ่มขึ้นอีก 1 คน และให้ ประธาน คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนเป็นเลขานุการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.6 หน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมาย

- (1) คณะกรรมการต้องประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- (2) ดำรงด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- (3) รายงานและเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานและหรือมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ผู้รับเหมาและบุคคลภายนอกที่เข้ามาปฏิบัติงานหรือเข้ามาใช้บริการในสถานประกอบกิจการ เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง
- (4) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการ
- (5) กำหนดระเบียบด้านความปลอดภัย มาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการ เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง
- (6) จัดทำนโยบาย แผนงานประจำปี โครงการ หรือกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งความปลอดภัยนอกงาน เพื่อป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุ การประสบอันตราย หรือการเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน หรือความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง
- (7) จัดทำโครงการหรือแผนการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานรวมถึงการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านความปลอดภัยของลูกจ้าง หัวหน้างาน ผู้บริหาร นายจ้างและบุคลากรทุกระดับ เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง
- (8) ติดตามผลความคืบหน้าเรื่องที่เสนอนายจ้าง
- (9) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งระบุปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบหนึ่งปี เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง
- (10) ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอื่นตามที่นายจ้างมอบหมาย

2.3.7 หน้าที่ที่นายจ้างต้องปฏิบัติ

- (1) นายจ้างต้องจัดให้มีคณะกรรมการ ตามที่กฎหมายกำหนด
- (2) นายจ้างต้องปิดประกาศรายชื่อและหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการ โดยเปิดเผยในสถานประกอบกิจการอย่างน้อย 15 วัน และส่งสำเนาต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายใน 15 วัน นับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการชุดแรก หรือคณะกรรมการชุดใหม่
- (3) นายจ้างต้องเก็บหลักฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกรรมการ ดำเนียบบันทึกหรือรายงานการดำเนินการ หรือรายงานการประชุมของคณะกรรมการไว้ในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 2 ปี เพื่อให้ทำการตรวจสอบได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) นายจ้างต้องจัดให้คณะกรรมการประชุม อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และจะต้องไม่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ โดยแจ้งกำหนดการประชุม และระเบียบวาระการประชุมให้กรรมการทราบเป็นการล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน ก่อนถึงวันประชุม

(5) นายจ้างต้องชี้แจงนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานตลอดจนความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อที่ประชุมคณะกรรมการในการประชุมครั้งแรก

(6) ในกรณีอุบัติเหตุ จนเป็นเหตุให้ลูกจ้างหรือบุคคลภายนอกสูญเสียอวัยวะทุพพลภาพหรือเสียชีวิต ให้เรียกประชุมคณะกรรมการโดยมิชักช้าเพื่อเสนอแนะแนวทางป้องกันแก้ไขต่อนายจ้างต่อไป

(7) นายจ้างต้องรับมติ ผลการประชุมหรือข้อเสนอของคณะกรรมการฯ และดำเนินการแก้ไขโดยมิชักช้า ในกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขได้ นายจ้างต้องปรึกษาหารือคณะกรรมการฯ เพื่อกำหนดระยะเวลาและแผนการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร

(8) นายจ้างต้องให้การสนับสนุน และส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ทั้งในหน้าที่ประจำและหน้าที่ในฐานะกรรมการ

(9) นายจ้างต้องจัดให้มีคู่มือเกี่ยวกับมาตรฐานว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานไว้ในสถานประกอบกิจการ เพื่อให้ลูกจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์

(10) นายจ้างต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้

2.4 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย : ข้อกำหนด

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (Occupational health and safety management system) นี้ กำหนดขึ้นโดยใช้มาตรฐานของอังกฤษ หมายเลข 8800 ปี พ.ศ. 2539 เรื่องแนวทางการจัดการระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (BS 8800 : 1996 Guide to occupational health and safety management systems) เป็นแนวทาง และอาศัยหลักการของระบบการจัดการตามอนุกรมมาตรฐาน มอก. 9000/ISO 9000 และ มอก. 14000/ISO 14000 โดยรวมระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเข้ากับระบบการจัดการขององค์กรที่สามารถใช้ได้กับองค์กรทั่วไปทุกขนาดและทุกสาขาอาชีพ

การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ ใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยขององค์กร โดยมีเป้าหมายเพื่อ

- (1) ลดและควบคุมความเสี่ยงอันตรายของลูกจ้างและผู้เกี่ยวข้อง
- (2) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร
- (3) แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ กำหนดข้อกำหนดของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

1.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดขึ้นเพื่อ

1.2.1 เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงข้อกำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อลูกจ้างและผู้เกี่ยวข้องในด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

1.2.2 เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาในการรับรองระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย แก่องค์กรที่นำระบบการจัดการตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ไปใช้

2. การนำไปใช้

องค์ประกอบในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีความสำคัญต่อระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยทางด้านบุคคล วัฒนธรรม ระเบียบกฎเกณฑ์และปัจจัยอื่นๆ ภายในองค์กร เพื่อให้ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยมีประสิทธิภาพ องค์กรที่ปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินต่างๆ ในรูปที่ 1 จะสามารถกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย และกำหนดขั้นตอนในการนำไปใช้ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เพื่อทำให้เกิดวงจรการปรับปรุงการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

สำหรับรายละเอียดข้อแนะนำด้านเทคนิคและวิธีการนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมข้อแนะนำด้านเทคนิคและวิธีการนำไปปฏิบัติ (ในกรณีที่ยังไม่มีการประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าว ให้เป็นไปตาม BS 8000)

3. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

3.1 การชี้บ่งอันตราย หมายถึง กระบวนการในการค้นหาอันตราย ที่มีอยู่และการระบุลักษณะของอันตราย

3.2 การตรวจประเมิน หมายถึง การตรวจสอบโดยบุคคลภายในหรือภายนอกอย่างเป็นระบบและเป็นไปโดยอิสระ เพื่อตัดสินว่ากิจกรรมต่างๆ และผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามระบบที่องค์กรกำหนดไว้ และมีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยขององค์กร

3.3 การทบทวนสถานะ หมายถึง การประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างมีแบบแผน

3.4 การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการการประมาณระดับความเสี่ยง และการตัดสินว่าความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการสงวนสิทธิ์ในเอกสารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 การสอบเทียบ (calibration) หมายถึง ชุติการดำเนินการทางมาตรวิทยา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าที่บอกโดยเครื่องวัดหรือระบบการวัด หรือค่าที่แสดงโดยเครื่องวัดที่เป็นวัสดุ กับค่าสมนัยที่รู้ของปริมาณที่วัด ภายใต้ภาวะที่บ่งไว้

หมายเหตุ อ้างอิงจาก มอก. 1300-2537 ข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการสอบเทียบและห้องปฏิบัติการทดสอบ ซึ่งแปลมาจาก International vocabulary of basic and general terms in metrology (VIM : 1984) ดังนี้

“The set of operations which establish, under specified conditions, the relationship between values indicated by a measuring instrument or measuring system, or values represented by a material measure, and the corresponding known values of a measurand.”

3.6 ความเจ็บป่วยจากการทำงาน หมายถึง ความเจ็บป่วยที่ได้พิจารณาว่ามีสาเหตุจากกิจกรรมการทำงานหรือสิ่งแวดล้อมของการทำงาน

3.7 ความเสี่ยง หมายถึง ผลลัพธ์ของความน่าจะเป็นที่จะเกิดอันตรายและผลจากอันตรายนั้น

3.8 ปัจจัยภายนอก หมายถึง แรงผลักดันที่อยู่นอกจากการควบคุมขององค์กรที่มีผลต่อการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและจำเป็นต้องนำมาพิจารณาภายในเวลาที่เหมาะสม ตัวอย่างปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย มาตรฐาน เป็นต้น

3.9 ปัจจัยภายใน หมายถึง แรงผลักดันภายในองค์กรที่อาจจะมีผลต่อการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ตัวอย่างปัจจัยภายใน เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมภายในองค์กร เป็นต้น

3.10 ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร เช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน คนงาน คนงานของผู้รับเหมา เป็นต้น

3.11 ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มมาตรการควบคุมอีก ซึ่งได้จากการพิจารณาการประเมินความเสี่ยงแล้วว่าโอกาสที่จะเกิดและความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นมีเพียงเล็กน้อย ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้อาจเป็นผลจากการมีมาตรการที่เหมาะสมในการลดหรือควบคุมความเสี่ยง

3.12 ระบบการจัดการ หมายถึง ระบบภายในองค์กรซึ่งประกอบด้วยบุคลากร ทรัพยากร นโยบายและขั้นตอนการดำเนินงาน โดยมีการทำงานประสานกันอย่างมีระเบียบและแบบแผน เพื่อปฏิบัติงานที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุหรือรักษาเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.13 เหตุการณ์เกือบอุบัติเหตุ (near miss) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

3.14 อันตราย หมายถึง สิ่งหรือสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือความเจ็บป่วยจากการทำงาน ความเสียหายต่อทรัพย์สิน ความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือต่อสาธารณชนหรือสิ่งต่างๆ เหล่านี้รวมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.15 องค์กร หมายถึง หน่วยงานซึ่งมีกิจการและการบริหารเป็นของตนเอง เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบัน สมาคม เป็นต้น สำหรับองค์กรที่มีหน่วยปฏิบัติงานอยู่มากกว่าหนึ่งแห่ง อาจกำหนดให้หน่วยปฏิบัติงานย่อยแห่งนั้นเป็นองค์กรได้

3.16 อุบัติการณ์ (incident) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นแล้วมีผลให้เกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ

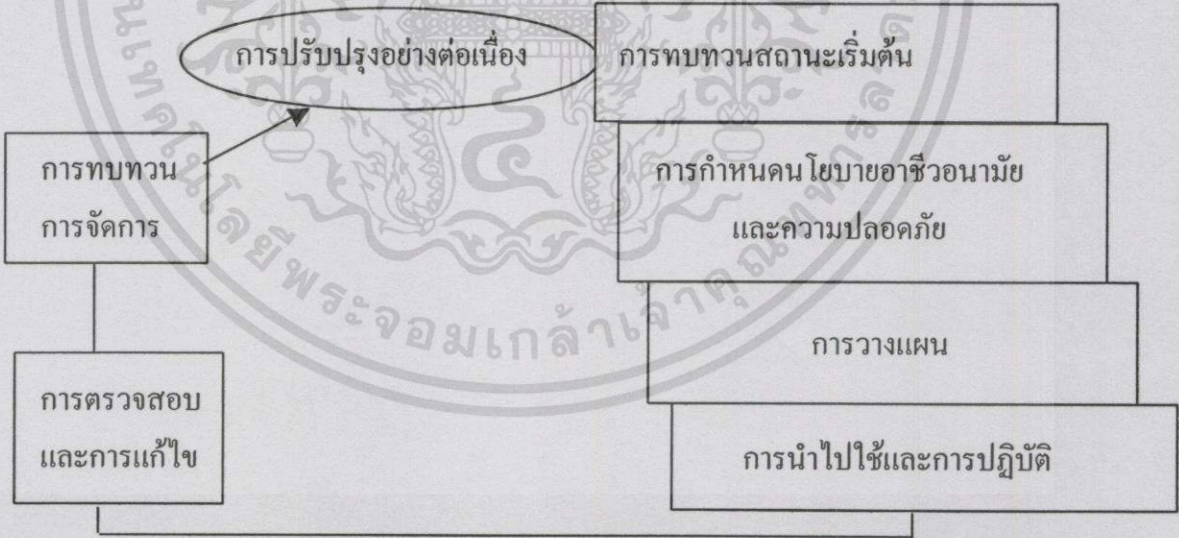
3.17 อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่อาจเกิดจากการที่ไม่ได้คาดคิดไว้ล่วงหน้าหรือไม่ทราบล่วงหน้า หรือขาดการควบคุม แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วมีผลให้เกิดการบาดเจ็บ หรือความเจ็บป่วยจากการทำงาน หรือการเสียชีวิต หรือความสูญเสียต่อทรัพย์สิน หรือความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือต่อสาธารณชน

4. ข้อกำหนดของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

4.1 ข้อกำหนดทั่วไป

องค์ประกอบทั้งหมดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ดังแสดงในรูปที่ 1 เป็นภาพรวมระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ตามข้อกำหนดซึ่งระบุในข้อ 4 นี้

รูปที่ 2.1 องค์ประกอบของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

4.2 การทบทวนสถานะเริ่มต้น

องค์กรต้องทบทวนการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่มีอยู่กับ

- (1) ข้อกำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- (2) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งจะนำไปใช้ในการจัดการ

อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

นอกจากนี้ องค์กรอาจทบทวนการดำเนินงานที่มีอยู่กับ

- (1) แนวทางการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่มีอยู่ในองค์กร
- (2) ข้อปฏิบัติและการดำเนินงานที่ดีกว่าซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานอื่นได้จัดทำเอาไว้

(best practice)

ข้อมูลจากการทบทวนสถานะเริ่มต้น จะใช้ในการพิจารณากำหนดนโยบายและกระบวนการจัดทำระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

การทบทวนสถานะเริ่มต้นนี้จะใช้เฉพาะเมื่อมีการนำมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมาใช้เป็นครั้งแรกเท่านั้น เมื่อระบบการจัดการดำเนินไปได้ครบถ้วนตามข้อกำหนดแล้ว ผลจากการทบทวนการจัดการจะนำไปใช้ในการทบทวนนโยบายและพิจารณาปรับปรุงระบบการจัดการต่อไป

4.3 นโยบายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องกำหนดนโยบาย โดยจัดทำเป็นเอกสารพร้อมทั้งลงนาม เพื่อแสดงเจตจำนงในการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย นโยบายดังกล่าวต้อง

- (1) เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจ
- (2) เหมาะสมกับลักษณะและความเสี่ยงขององค์กร
- (3) แสดงเจตจำนงที่จะปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ ที่องค์กรได้ทำข้อตกลงไว้

ลงไว้

(4) แสดงเจตจำนงที่จะปรับปรุงและป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับลูกจ้างและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

(5) แสดงเจตจำนงที่จะจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอเหมาะสมในการดำเนินการตามระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

นอกจากนี้ต้องให้ลูกจ้างได้ทราบและเข้าใจจุดมุ่งหมายของนโยบาย โดยการเผยแพร่และเปิดโอกาสให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งมีการทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อให้แน่ใจว่า นโยบายที่กำหนดขึ้นยังมีความเหมาะสมกับองค์กร

4.4 การวางแผน

4.4.1 การประเมินความเสี่ยง

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการชี้บ่งอันตราย และการประมาณระดับความเสี่ยงทุกกิจกรรมและสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้างและผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยง

องค์กรต้องทบทวนการประเมินความเสี่ยง ในกรณีที่มีการดำเนินกิจกรรมใหม่หรือมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรม

องค์กรต้องจัดทำบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.4.2 กฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการชี้บ่งและติดตามข้อกำหนดตามกฎหมาย และข้อกำหนดอื่น ที่องค์กรนำมาใช้ในการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เช่น มาตรฐานหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดโดยสมาคมวิชาชีพ องค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น ให้ทันสมัย

4.4.3 การเตรียมการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการเตรียมการจัดการดังต่อไปนี้

(1) กำหนดแผนงานและวัตถุประสงค์ รวมถึงบุคลากรและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุตามนโยบาย

(2) วางแผนปฏิบัติการสำหรับการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และเป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมาย

(3) วางแผนปฏิบัติการสำหรับการควบคุมการปฏิบัติตามข้อ 4.5.6

(4) วางแผนปฏิบัติการสำหรับการติดตามตรวจสอบและการวัดผลการปฏิบัติการตรวจประเมินและการทบทวนการจัดการ (ดูข้อ 4.6.1 ข้อ 4.6.2 และข้อ 4.7)

ถ้ามีการดำเนินกิจกรรมใหม่หรือมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรม องค์กรต้องแก้ไขแผนงานให้เหมาะสม

องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.5 การนำไปใช้และการปฏิบัติ

4.5.1 โครงสร้างและความรับผิดชอบ

4.5.1.1 องค์กรต้องกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของลูกจ้างทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการในด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งจัดทำเป็นเอกสารและเผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องภายในองค์กรทราบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถูกจ้างที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีผลกระทบด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม

4.5.1.2 องค์กรต้องแต่งตั้งผู้แทนฝ่ายบริหารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (Occupational health and safety management representative-OH&S MR) เพื่อปฏิบัติงานโดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ดูแลให้ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่ได้จัดทำขึ้น มีการนำไปใช้และดำเนินการเป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง

(2) รายงานผลการปฏิบัติตามระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยต่อผู้บริหารระดับสูง เพื่อนำไปใช้ในการทบทวนระบบการจัดการ และเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

4.5.1.3 ผู้บริหารระดับสูงต้องเป็นผู้นำในการแสดงความรับผิดชอบด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย และดูแลให้มีการปรับปรุงระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

4.5.2 การฝึกอบรม การสร้างจิตสำนึกและความรู้ความสามารถ

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานที่แสดงถึงความต้องการในการฝึกอบรมและฝึกการอบรมบุคลากรทุกระดับภายในองค์กรให้มีความรู้ความสามารถรวมถึงสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงอันตรายและความเสี่ยงในกิจกรรมที่ต้องรับผิดชอบ พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยง และต้องมีการประเมินความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง

องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.5.3 การสื่อสาร

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการสื่อสารด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยให้องค์กรรับฟังข้อคิดเห็นและคำแนะนำ การประชาสัมพันธ์ การรับและการตอบสนองข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล ผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานระดับต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก

องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.5.4 เอกสารและการควบคุมในระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

4.5.4.1 องค์กรต้องมีเอกสารในระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างเพียงพอ เพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอกสารเหล่านี้อาจอยู่ในรูปใดก็ได้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารในระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่องค์กรจัดทำขึ้น ต้องอธิบายโครงสร้างการบริหารงานและความสัมพันธ์ของเอกสารในระบบ

4.5.4.2 องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงาน

ในการเก็บรักษาและควบคุมเอกสาร เพื่อให้แน่ใจว่า เอกสารมีความทันสมัยและใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ โดยอย่างน้อยจะต้องมีการควบคุมดังนี้

(1) ต้องกำหนดวิธีการในการออกเอกสาร การแก้ไข การทบทวน และการรับรองเอกสาร โดยบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้ระบุไว้

(2) ต้องจัดทำบัญชีหลักของเอกสาร และวิธีการในการแจกจ่าย

เอกสาร

(3) ต้องกำหนดสถานที่ใช้งานทุกจุดปฏิบัติงานตามความเหมาะสม

(4) มีเอกสารที่ใช้ปฏิบัติงานฉบับล่าสุด ณ จุดปฏิบัติงานโดยมีการชี้บ่งสถานะปัจจุบันของเอกสาร และเอกสารที่ยกเลิกต้องนำออกไปจากสถานที่ใช้งานโดยทันที เว้นแต่จะมีการป้องกันมิให้มีการนำไปใช้งานโดยไม่ได้ตั้งใจ

(5) มีวิธีการชี้บ่งเอกสารที่ยกเลิกแล้ว แต่เก็บไว้เพื่อวัตถุประสงค์ทางกฎหมายหรือเพื่อใช้ในการอ้างอิง

องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.5.5 การจัดซื้อและการจัดจ้าง

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับการจัดซื้อและการจัดจ้างในส่วนที่จะมีผลต่ออาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดย

4.5.5.1 การจัดซื้อผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องจักร ต้องพิจารณาถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น และมีการดำเนินการเพื่อป้องกันอันตราย โดยกำหนดข้อมูลรายละเอียดความต้องการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย พร้อมทั้งตรวจรับตามข้อมูลรายละเอียดที่กำหนดไว้

ในกรณีที่เป็นสารเคมีอันตรายต้องมีเอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย เพื่อจะได้ใช้สารเคมีนั้นอย่างถูกต้องและปลอดภัย

ในกรณีที่เป็นอุปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องจักรต้องมีเอกสารคู่มือ เพื่อการใช้งานที่ถูกต้องและปลอดภัย

4.5.5.2 การจัดซื้ออุปกรณ์ตรวจวัดที่เกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ต้องพิจารณาถึงการสอบเทียบ (calibration) อุปกรณ์ตรวจวัดเพื่อความถูกต้องในการตรวจวัด และต้องมีเอกสารคู่มือการใช้งาน

4.5.5.3 การจัดจ้างผู้รับเหมาและผู้รับเหมาช่วง ต้องจัดจ้างโดยพิจารณาถึง

ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรในด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และต้องมีการกำหนดวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องและปลอดภัย รวมทั้งมีการดำเนินการเพื่อควบคุมดูแลการทำงานของผู้รับเหมาและผู้รับเหมาช่วง ให้เป็นไปตามวิธีปฏิบัติที่กำหนด
องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.5.6 การควบคุมการปฏิบัติ

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการควบคุมการปฏิบัติของลูกจ้างในแต่ละกิจกรรม ซึ่งรวมถึง การใช้วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมืออย่างปลอดภัย การจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม การบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ รวมทั้งการเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ การเก็บรักษา การส่งมอบ เป็นต้น เพื่อให้แน่ใจว่า กิจกรรมทั้งหลายดำเนินไปด้วยความปลอดภัยและเป็นไปตามนโยบายและการเตรียมการจัดการ และต้องมีการดำเนินการดังนี้

(1) การปฏิบัติที่เป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมาย มาตรฐานที่ใช้อ้างอิง แผนงานความปลอดภัยและ/หรือขั้นตอนการดำเนินงาน

(2) กระบวนการอนุญาตให้ทำงานที่มีความเสี่ยง
องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.5.7 การเตรียมความพร้อมสำหรับภาวะฉุกเฉิน

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดแผนฉุกเฉินเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งกำหนดให้มีการฝึกซ้อมภายในเวลาที่กำหนด ตรวจสอบอุปกรณ์ที่จะใช้ในภาวะฉุกเฉินเป็นระยะๆ เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถใช้งานได้ และทบทวนแผนฉุกเฉินภายหลังการเกิดภาวะฉุกเฉินและภายหลังการฝึกซ้อม

องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

4.5.8 การเตือนอันตราย

องค์กรต้องจัดให้มีการเตือนอันตราย ในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง โดยครอบคลุมถึง ชนิด สถานะของวัตถุอันตราย รวมทั้งสถานภาพของเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า และสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องในด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยอาจใช้สื่อต่างๆ ที่มีความทนทาน เข้าใจง่ายชัดเจน เป็นไปตามมาตรฐานของทางราชการหรือตามหลักสากล ในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานดังกล่าว ให้องค์กรจัดทำขึ้น ทั้งนี้ต้องจัดทำเป็นเอกสารเพื่อการอ้างอิง

4.6 การตรวจสอบและการแก้ไข

4.6.1 การติดตามตรวจสอบและการวัดผลการปฏิบัติ

องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการติดตามตรวจสอบและการวัดผลการปฏิบัติ ทั้งเชิงรุกและเชิงรับเพื่อให้บรรลุนโยบายและการเตรียมการจัด
เอกสารอาชีว อนามัยและความปลอดภัยที่กำหนดไว้ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกอาจอยู่ในรูปใดก็ได้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น แต่ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถชี้แจงและสามารถสอกลับไปยังกิจกรรมต่างๆ ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งต้องมีการเก็บรักษานบันทึกให้สามารถเรียกมาใช้งานได้ง่าย มีการป้องกันการเสียหาย การเสื่อมสภาพหรือการสูญหาย และต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการเก็บรักษาเพื่อเป็นหลักฐานที่แสดงว่าเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

4.7 การทบทวนการจัดการ

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรหรือผู้บริหารระดับสูงขององค์กรและคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบกิจการที่มีตามกฎหมาย ต้องทบทวนระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้แน่ใจว่าระบบการจัดการยังคงมีความเหมาะสม มีความเพียงพอ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องพิจารณาถึง

- (1) ผลการดำเนินงานของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยทั้งหมด
- (2) ผลการดำเนินงานเฉพาะแต่ละข้อกำหนดของระบบการจัดการ
- (3) สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน
- (4) ปัจจัยภายในและภายนอก เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร แนวทางการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่มีอยู่ในองค์กร ข้อปฏิบัติและการดำเนินงานที่ดีกว่าซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานอื่นได้จัดทำเอาไว้ (best practice) การแก้ไขตามข้อกำหนดของกฎหมาย การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องวิเคราะห์ว่าการกระทำใดที่จำเป็นต้องแก้ไขจากข้อบกพร่องของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

องค์กรต้องพิจารณาความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การเตรียมการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอื่นๆ ของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยพิจารณาจากผลการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย สภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป และเจตจำนงที่จะให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

องค์กรต้องจัดทำและเก็บบันทึกตามที่กำหนดในข้อ 4.6.4

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหน้าที่และกิจกรรมของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับระบบมาตรฐานการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (มอก. 18001 : TIS 18001)

ประกาศกระทรวงฯ

มอก. 18001

1.1 โครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน โดยโครงสร้างนี้จะประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเป็นเลขานุการและผู้บริหารสูงสุดเป็นคนแต่งตั้งคณะกรรมการนี้

1.2 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการ

1.1 โครงสร้างและความรับผิดชอบโดยองค์กรต้องกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของลูกจ้างทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งจัดทำเป็นเอกสารและเผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องภายในองค์กรทราบ

1.2 ดูแลให้ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่ได้จัดทำขึ้น มีการนำไปใช้และดำเนินการเป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้อย่างต่อเนื่องและรายงานผลการปฏิบัติตามระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยต่อผู้บริหารระดับสูง เพื่อนำไปใช้ในการทบทวนระบบการจัดการ และเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

1.3 ผู้บริหารระดับสูงต้องเป็นผู้นำในการแสดงความรับผิดชอบต่อด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย และดูแลให้มีการปรับปรุงระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

เราจะพบว่าเจตนารมณ์ทั้งประกาศแรงงานฯ และมาตรฐาน มอก. 18001 มีความสอดคล้องกันคือ องค์กรจะต้องสนับสนุนให้มีกลุ่มบุคคลเข้ามาทำหน้าที่และมีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านนี้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

2. บทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงแรงงาน

2. มอก. 18001

และสวัสดิการสังคม

2.1 คณะกรรมการต้องประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2.2 รายงานและเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ถูกต้องตาม

2.1 การทบทวนการจัดการผู้บริหารระดับสูงขององค์กรหรือผู้บริหารระดับสูงขององค์กรและคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบการ

เอกสารกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานและภารกิจที่มีตามกฎหมายให้ต้องทบทวนระบบการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ผู้รับเหมาและบุคคลภายนอกที่เข้ามาปฏิบัติงานหรือเข้ามาใช้บริการในสถานประกอบกิจการ เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง

จัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้แน่ใจว่าระบบการจัดการยังคงมีความเหมาะสม มีความเพียงพอ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องพิจารณาถึง

(1) ผลการดำเนินงานของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยทั้งหมด

(2) ผลการดำเนินงานเฉพาะแต่ละข้อกำหนดของระบบการจัดการ

(3) สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน

(4) ปัจจัยภายในและภายนอก เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร แนวทางการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่มีอยู่ในองค์กร ข้อปฏิบัติและการดำเนินงานที่ดีกว่าซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานอื่นได้จัดทำเอาไว้ (best practice) การแก้ไขตามข้อกำหนดของกฎหมาย การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เป็นต้น

โดยจะพบว่าข้อกำหนดบทบาตามประกาศกระทรวงฯ จะสอดคล้องกับการทบทวนการจัดการของ มอก. 18001

3. ประกาศแรงงานฯ

3. จัดทำนโยบาย แผนงานประจำปี โครงการหรือกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งความปลอดภัยนอกงาน เพื่อป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุ การประสบอันตราย หรือการเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากการทำงาน หรือความไม่ปลอดภัยในการทำงาน เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง

3. มอก. 18001

3. การจัดเตรียมการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย จะต้องมีการจัดการดังต่อไปนี้

(1) กำหนดแผนงานและวัตถุประสงค์ รวมถึงบุคลากรและทรัพยากรเพื่อให้บรรลุตามนโยบาย

(2) วางแผนปฏิบัติการสำหรับการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และเป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมาย

(3) วางแผนปฏิบัติการสำหรับการควบคุมการปฏิบัติ

(4) วางแผนปฏิบัติการสำหรับการติดตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจสอบและการวัดผลการปฏิบัติ การตรวจ ประเมินและการทบทวนการจัดการ

โดยจะพบว่าการจัดทำนโยบายแผนงานประจำปีด้านความปลอดภัยมีความสอดคล้องกับการจัดเตรียมการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของ มอก. 18001

4. ประกาศแรงงานฯ

4. จัดทำโครงการหรือแผนการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานรวมถึงการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านความปลอดภัยของลูกจ้าง หัวหน้างาน ผู้บริหาร นายจ้างและบุคลากรทุกระดับ เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง

4. มอก. 18001

4. การฝึกอบรม การสร้างจิตสำนึกและความรู้ความสามารถ องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานที่แสดงถึงความต้องการในการฝึกอบรมและฝึกการอบรม บุคลากรทุกระดับภายในองค์กรให้มีความรู้ความสามารถ รวมถึงสร้างจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงอันตรายและความเสี่ยงในกิจกรรมที่ต้องรับผิดชอบ พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยง และต้องมีการประเมินความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง

เราจะพบว่าการฝึกอบรมพนักงานของกฎหมายมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน มอก. 18001

5. ประกาศแรงงานฯ

5. ดำรงด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

5. มอก. 18001

5. การประเมินความเสี่ยง องค์กรต้องจัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการชี้บ่งอันตราย และการประมาณระดับความเสี่ยง ทุกกิจกรรมและสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้างและผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยง

เราจะพบว่าการสำรวจความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสอดคล้องกับการประเมินความเสี่ยงตามมาตรฐาน มอก. 18001

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ประกาศแรงงานฯ

6. มอก. 18001

6. การติดตามผลความคืบหน้าเรื่องที่เสนอต่อ
นายจ้าง

6. การทบทวนการจัดการ

โดยเราจะพบว่าการติดตามความคืบหน้าเรื่องที่เสนอต่อนายจ้างจะสอดคล้องกับการทบทวนการจัดการในมาตรฐาน มอก. 18001

7. ประกาศแรงงานฯ

7. มอก. 18001

7. กำหนดระเบียบด้านความปลอดภัย มาตรฐาน
ความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบ
กิจการ เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง

7. การควบคุมการปฏิบัติ องค์กรต้องจัดทำและ
ปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการ
ควบคุมการปฏิบัติของลูกจ้างในแต่ละกิจกรรม
ซึ่งรวมถึง การใช้วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ
อย่างปลอดภัย การจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการ
ทำงานที่เหมาะสม การบำรุงรักษาเครื่องมือ
เครื่องจักรและอุปกรณ์ รวมทั้งการเคลื่อนย้าย
การจัดเก็บ การเก็บรักษา การส่งมอบ เป็นต้น
เพื่อให้แน่ใจว่า กิจกรรมทั้งหลายดำเนินไปด้วย
ความปลอดภัยและเป็นไปตามนโยบายและการ
เตรียมการจัดการ และต้องมีการดำเนินการดังนี้

(1) การปฏิบัติที่เป็นไปตามข้อกำหนดตาม
กฎหมาย มาตรฐานที่ใช้อ้างอิง แผนงานความ
ปลอดภัยและ/หรือขั้นตอนการดำเนินงาน

(2) กระบวนการอนุญาตให้ทำงานที่มีความ
เสี่ยง

โดยเราจะพบว่าการกำหนดระเบียบด้านความปลอดภัยจะมีความสอดคล้องกับการควบคุม
การปฏิบัติของ มอก. 18001

8. ประกาศแรงงานฯ

8. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้ง ระบุปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการ ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบหนึ่งปี เพื่อนำเสนอต่อนายจ้าง

8. มอก. 18001

8. การทบทวนการจัดการ ผู้บริหารระดับสูงของ องค์กรหรือผู้บริหารระดับสูงขององค์กรและ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและ สภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบ กิจการที่มีตามกฎหมาย ต้องทบทวนระบบการ จัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามระยะ เวลาที่กำหนดไว้ เพื่อให้แน่ใจว่าระบบการจัด การยังคงมีความเหมาะสม มีความเพียงพอ มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องพิจารณา ถึง

- (1) ผลการดำเนินงานของระบบการจัดการ อาชีวอนามัยและความปลอดภัยทั้งหมด
- (2) ผลการดำเนินงานเฉพาะแต่ละข้อ กำหนดของระบบการจัดการ
- (3) สิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน
- (4) ปัจจัยภายในและภายนอก เช่น การ เปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร แนวทางการ ดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ที่มีอยู่ในองค์กร ข้อปฏิบัติและการดำเนินงานที่ ดีกว่าซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานอื่นได้จัดทำเอาไว้ (best practice) การแก้ไขตามข้อกำหนดของ กฎหมาย การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เป็นต้น

โดยเราจะพบว่าผลการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีจะสอดคล้องกับการทบทวนการจัด การตาม มอก. 18001

9. ไม่มี

10. ไม่มี

11. ไม่มี

9. กฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ

10. การสื่อสาร

11. การควบคุมเอกสาร

เอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการสื่อสาร 12. การจัดซื้อและการจัดจ้างไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13. ไม่มี	13. การเตรียมความพร้อมสำหรับภาวะฉุกเฉิน
14. ไม่มี	14. การเตือนอันตราย
15. ไม่มี	15. การตรวจประเมิน
16. ไม่มี	16. การแก้ไขและป้องกัน
17. ไม่มี	17. การจัดทำและเก็บบันทึก

จากข้างต้นเราจะพบว่า ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีโครงสร้างของการบริหารเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามมาตรฐาน มอก. 18001

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภูษิต เกียรติคุณ. 2535. “พฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานก่อนและหลังมีการเสริมกิจกรรม 5ส และการอบรมความปลอดภัยในการทำงานในสถานประกอบการ”, การศึกษาพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานก่อนและหลังมีการเสริมกิจกรรม 5ส และการอบรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า อัตราการเกิดอุบัติเหตุลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อัตราความรุนแรงของการเกิดลดลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุดาว เลิศวิสุทธิไพฑูรย์. 2536. “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับการเกิดอุบัติเหตุในกลุ่มพนักงานปั๊มวัสดุ”, ผลการวิจัย พบว่า บุคลิกภาพของพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุจากเครื่องปั๊มวัสดุต่ำกว่าบุคลิกภาพของพนักงานปกติอย่างมีนัยสำคัญใน 5 ลักษณะ ได้แก่ ความชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น (DOMINANCE) ความใฝ่สัมฤทธิ์โดยการปฏิบัติตามผู้อื่น (ACHIEVEMENT VIA CONFORMANCE) ด้านความยืดหยุ่น (FLEXIBILITY) ความอดทนและใจกว้าง (TOLERANCE) และประสิทธิภาพทางด้านสติปัญญา (INTELLECTUAL EFFICIENCY)

ยุภา รัตนวิเชียรโชติ. 2539. “ปัจจัยสิ่งแวดล้อมการทำงานที่มีผลต่อความเมื่อยล้าของสายตาในพนักงานที่ปฏิบัติงานกับเครื่อง วิดีทัศน์”, ผลการศึกษาพบว่า ความเข้มแสงที่กึ่งกลางจอภาพในแนวนานกับจอภาพ ระดับเสียงดังและคุณภาพของจอ มีผลต่อความเมื่อยล้าของสายตา การปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับเครื่องวิดีโอ คือความเข้มแสงที่ 120-140 LUX ระดับความดังต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50 dBA

อารยา รัมภการณ. 2539. “ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเครื่องหมายความปลอดภัยที่ใช้อยู่ในสถานประกอบการ”, ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มพนักงานที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความเข้าใจเครื่องหมายความปลอดภัยที่สูงกว่ากลุ่มพนักงานที่มีการศึกษาดำเนินการ พนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานจะเข้าใจเครื่องหมายความปลอดภัยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช และ ปวส เครื่องหมายความปลอดภัยประเภทที่มีสัญลักษณ์และข้อความจะมีความเข้าใจมากกว่า ประเภทที่มีสัญลักษณ์

เรื่องการปรับเปลี่ยนและปรับปรุงสภาพโรงงานให้มีความปลอดภัย 2)การให้ความรู้โดยการอบรม และจัดนิทรรศการสัปดาห์แห่งความปลอดภัยแก่คนงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และ 3)การใช้มาตรการทางกฎหมายโดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐติดตาม ควบคุมดูแลโรงงานอย่างใกล้ชิดเพื่อให้โรงงานเคารพในกฎระเบียบของกระทรวงอุตสาหกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ซึ่งภายหลังการใช้กิจกรรมแทรกแซงดังกล่าวในรอบหกเดือนต่อมา พบว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุลดลงเหลือเพียง 122 ต่อล้าน ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมแทรกแซงที่ใช้มีผลต่อการลดอุบัติเหตุในโรงงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สันทนา ภักดิ์. 2541. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อวิธีการปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน
ศึกษาเฉพาะกรณี” บริษัทเสริมสุขจำกัด (มหาชน) โรงงานปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการ
ลดอุบัติเหตุจากการทำงานนั้นพบว่าพนักงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎแห่งความ
ปลอดภัยมากขึ้นและพนักงานเองได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎแห่งความปลอดภัยอย่าง
เข้มงวดซึ่งเป็นสาเหตุให้อุบัติเหตุลดลงอย่างเห็นได้ชัด

รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร. 2542. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม” ผลการวิจัยพบว่า 1) พนักงานมีการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก 2) พนักงานที่คัดัดกะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการรับรู้ระบบความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน 3) พนักงานหญิง พนักงานที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน พนักงานที่เลียบบรมด้านความปลอดภัยและพนักงานที่เลียบบรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลมีพฤติกรรมความปลอดภัยดีกว่าพนักงานชาย พนักงานที่เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน พนักงานที่ไม่เลียบบรมด้านความปลอดภัยและพนักงานที่ไม่เลียบบรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัทมา พุ่มมาพันธ์. 2542. “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพความรู้ด้านการจัดการความปลอดภัย ความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในโรงงานผลิตเหล็กกล้าไร้สนิม” ผลการวิจัยพบว่า 1)ระยะเวลาในการศึกษาบุคลิกภาพแสดงออกเก็บตัวและความรู้ด้านการจัดการความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัย 2)ระยะเวลาในการศึกษาประสบการณ์ในการทำงานบุคลิกภาพแสดงออกเก็บตัว บุคลิกภาพห้วนใจ-มั่นคง ความรู้ด้านการจัดการความปลอดภัยและความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

มยุรี น่วมพิพัฒน์. 2540. “พฤติกรรมการเปิดข่าวสารความปลอดภัยในการทำงานของคนงานระดับปฏิบัติการ : ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์” ผลการวิจัยพบว่า 1)คนงานระดับการปฏิบัติการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลตามตัวแปร ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนชั่วโมงทำงานต่อวัน ประสิทธิภาพทำงานต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยในการทำงานต่างกัน 2)คนงานระดับปฏิบัติการมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนประเภทสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ

ข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชนประเภทสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสื่อวารสาร/นิตยสารตามลำดับ 3) คนงานระดับปฏิบัติการที่มีความรู้เรื่องความปลอดภัยมากกว่า จะมีทัศนคติที่ดีต่อความปลอดภัยในการทำงานมากกว่าคนงานระดับปฏิบัติการที่มีความรู้เรื่องความปลอดภัยน้อยกว่า

เบญจมาศ อัดตานนท์. 2530. “การศึกษาสาระของสื่อที่ถูกจ้างยอมรับเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการประสบอันตรายจากการทำงาน” ผลการวิจัยพบว่า อายุและการศึกษาไม่มีต่อการยอมรับสาระของสื่อเชิงลบ ส่วนประสพการณ์การประสบอันตรายเนื่องมาจากการทำงานจะมีผลต่อการยอมรับสาระของสื่อเชิงลบ โดยเฉพาะลูกจ้างที่ไม่เคยมีประสบการณ์ดังกล่าวจะยอมรับสาระของสื่อเชิงลบเป็นจำนวน 7 ใน 10 ส่วน

อรอนงค์ ภาคพิขเจริญ. 2535. “ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากการสัมผัสเสียงดังของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ชานินทร์ คอนเคนเซอร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ใช้แรงงานที่มีความรู้สูงในเรื่องอันตรายและการป้องกันอันตรายจากการสัมผัสเสียงดังจะมีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเสียงดังอย่างสม่ำเสมอมากกว่าผู้ใช้แรงงานที่มีความรู้ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ระยะเวลาทำงานกับเสียงดัง มีความสัมพันธ์กับการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเสียงดังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) อายุมีความสัมพันธ์กับการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเสียงดังอย่างมีนัยสำคัญ 4) เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาได้มีความสัมพันธ์ในการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเสียงดัง

ยุวดี รุ่งภาค. 2542. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลจากการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพมีผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในเกณฑ์ดี มีจำนวนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งพบว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพ มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องดังกล่าวในระดับสูง ส่วนด้านความร่วมมือและการตระหนักถึงความสำคัญของพนักงานการยอมรับและการจัดสรรงบประมาณจากนายจ้าง สถานประกอบการที่มีเครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ และเพียงพอกับพนักงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 7 ปัจจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ในเขต
จังหวัดกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 696 โรงงาน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และ
ปริมณฑล ปี 2540

จังหวัด	จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม
กรุงเทพมหานคร	255
สมุทรสาคร	81
ปทุมธานี	107
นครปฐม	37
นนทบุรี	24
สมุทรปราการ	192
รวม	696

ที่มา : กองวิชาการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

เลือกสุ่มตัวอย่างสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Simple
Random Sampling) ขนาดของตัวอย่างที่ใช้คำนวณโดยใช้สูตรของการหาขนาดของตัวอย่างสุ่มใน
การประมาณค่าสัดส่วนของ Yamane (1979) โดยกำหนดให้ขนาดของความคลาดเคลื่อน (e) เป็น
ร้อยละ 10 และให้สัดส่วนประชากร (π) เป็น 0.5 จะได้ขนาดของตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$
$$n = \frac{696}{1+(696)(0.1)^2}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยที่ n = ขนาดของตัวอย่างประชากร
 N = ขนาดของประชากร
 e = ขนาดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่รวบรวมได้จากตัวอย่างประชากรเท่าที่ยอมรับได้
= 0.10

ดังนั้นจึงกำหนดขนาดตัวอย่าง คือ จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำนวน 88 แห่ง โดยผลการสุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรม
กรุงเทพฯ	32
สมุทรสาคร	10
ปทุมธานี	14
นครปฐม	5
นนทบุรี	3
สมุทรปราการ	24
รวม	88

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการอุตสาหกรรม ได้แก่

- 1. ขนาดของสถานประกอบการอุตสาหกรรม
- 2. ประเภทของสถานประกอบการอุตสาหกรรม
- 3. จำนวนพนักงาน

ตอนที่ 2 บทบาทหน้าที่และกิจกรรมของคณะกรรมการ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ตาม

ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่

- 1. การประชุมคณะกรรมการ
- 2. การสำรวจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การรายงานและเสนอรายงานให้แก่ นายจ้าง
4. กิจกรรมส่งเสริม ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
5. การจัดทำกฎระเบียบและมาตรฐาน
6. การจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ
7. การจัดทำหรือแผนการฝึกอบรม
8. การติดตามความคืบหน้าที่เสนอต่อ นายจ้าง
9. การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
10. การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากนายจ้าง

ตอนที่ 3 การสนับสนุนจากนายจ้าง ได้แก่

1. การประกาศนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ
3. การสนับสนุนด้านงบประมาณ
4. การสนับสนุนด้านบุคลากรและทีมงาน
5. การสนับสนุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสม
6. การสนับสนุนการพัฒนางานด้านนี้อย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 4 ผลจากการบริหารงาน ได้แก่

1. ผลจากการตรวจสอบและประเมินด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
2. ผลจากการประเมินค่าด้านสุขศาสตร์อุตสาหกรรม
3. ผลจากการตรวจร่างกายของพนักงาน
4. สถิติอุบัติเหตุ
5. การร้องเรียนจากพนักงานหรือบุคคลต่างๆ
6. การเรียกร้องเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน
7. มูลค่าทรัพย์สินเสียหาย

การแปลงข้อมูลมาเป็นคะแนนสำหรับตัวแปรในตอนที่ 2, 3 และ 4 ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นดังต่อไปนี้

1. สำหรับตอนที่ 2 และ 3

มีการบริหารสูงกว่าที่กฎหมายกำหนดให้ = 3 คะแนน

มีการบริหารตามกฎหมายกำหนดให้ = 2 คะแนน

มีการบริหารต่ำกว่ากฎหมายกำหนดให้ = 1 คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สำหรับตอนที่ 4

ผลการบริหารงานในระดับดีกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ข้อ ก. = 3 คะแนน

ผลการบริหารงานในระดับเทียบเท่ามาตรฐานหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ข้อ ข. = 2 คะแนน

ผลการบริหารงานในระดับที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไขให้ข้อ ค. = 1 คะแนน

3.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

การพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยจากหน่วยงานด้านความปลอดภัยฯ ทั้งภาครัฐบาล เอกชน และมหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน ดังนี้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่ง	สถานที่ปฏิบัติงาน
1. ผศ.ดร. ปรีชา ลอเสรีภานิช	อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหิดล
2. นาย สมบูรณ์ ธนากร	ผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม	บริษัท ซี.พี.อินเตอร์เทรด จำกัด
3. นาย มานพ ชาญธวัชชัย	นักวิชาการแรงงาน 8 (วิชาการ)	กองตรวจความปลอดภัย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
4. นาย สมนึก ภาคพาณิชย์	เจ้าหน้าที่บริหารแรงงาน 6	กองตรวจความปลอดภัย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
5. รศ.ดร. พงศ์ หรดาล	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและวิศวกรรมศาสตร์	สถาบันราชภัฏพระนคร

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามส่งไปยังเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานซึ่งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของแต่ละหน่วยงานสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ในเขตจังหวัดกรุงเทพฯและปริมณฑล ที่ตกเป็นตัวอย่างตามเอกสารแนบต่อไปนี้ที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ขอนหนังสือจากคณะกรรมการครุศาสตร์อุตสาหกรรมหรือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตสถาบันในการขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย

2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังเลขานุการของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เลือกกลุ่มด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ขึ้นมาจำนวน 88 แห่ง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามตามที่ได้รับ โดยมีสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถามกลับมาและมีความสมบูรณ์จำนวน 76 แห่ง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้ว มาแปลงเป็นคะแนน โดยการแจกแจงความถี่เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ JMP โดยค่าสถิติที่ต้องการมีดังต่อไปนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและการสนับสนุนและการสนับสนุนจากนายจ้างและผลการปฏิบัติงานจากการป้องกัน

2.2 ทดสอบสมมติฐานอัตราการเกิดอุบัติเหตุของข้อมูล โดยใช้ F-test

2.3 ค่าร้อยละกับการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการอุตสาหกรรม บทบาทหน้าที่และกิจกรรมของคณะกรรมการ

2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ในการวิเคราะห์อัตราการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละปี

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS โดยค่าสถิติที่ต้องการมีดังต่อไปนี้

3.1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างการบริหารงานกับการสนับสนุนจากนายจ้างโดยใช้ค่า Chi-Square

3.2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการฯ กับผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ โดยใช้ค่า Chi-Square

3.3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างการสนับสนุนจากนายจ้างและผลการบริหารงานของคณะกรรมการฯ โดยใช้ค่า Chi-Square

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$1. \quad \bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

โดยที่ $\bar{X}$ = มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 X_i = คะแนนของแต่ละตัว

$$2. \quad S^2 = \frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

โดยที่ S^2 = ความแปรปรวน

3. การคำนวณอัตราการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละปี

อัตราการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละปี = $\frac{\text{จำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละปี} \times 1,000,000}{\text{ชั่วโมงการทำงานทั้งหมดของพนักงานในแต่ละปี}}$

(injury frequency rate : IFR)

ชั่วโมงการทำงานทั้งหมดของพนักงานในแต่ละปี = $\frac{\text{จำนวนพนักงาน} \times \text{จำนวนวันในการทำงาน} \times \text{จำนวนชั่วโมงในการทำงานในแต่ละวัน}}{\text{จำนวนชั่วโมงในการทำงานในแต่ละวัน}}$

4. การทดสอบสมมติฐาน โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีการปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุระหว่างก่อนและหลังที่กฎหมายบังคับใช้แตกต่างกัน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way-ANOVA) ดังนี้ คือ

สมมติฐาน

H_0 : อัตราการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปีก่อนและหลังที่กฎหมายประกาศไว้ไม่มีความแตกต่างกัน

H_1 : อัตราการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปีก่อนและหลังที่กฎหมายประกาศไว้มีความแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ

$$F = \frac{MSb}{MSw} \propto F(J-1, N-J)$$

เมื่อ	J	คือ	จำนวนกลุ่ม
	J-1	คือ	Degree of freedom ระหว่างกลุ่ม
	N	คือ	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
	N-J	คือ	Degree of freedom ภายในกลุ่ม
	MSb	คือ	Mean Square ระหว่างกลุ่ม
	MSw	คือ	Mean Square ภายในกลุ่ม

โดย $MSb = \frac{SSb}{J-1}$

เมื่อ $SSb = \frac{\sum_j (\sum_i X_{ij})^2}{n_j} - \frac{(\sum_j \sum_i X_{ij})^2}{N}$

และ $MSw = \frac{SSw}{N-J}$

เมื่อ $SSw = \sum_j \sum_i X_{ij}^2 - \frac{\sum_j (\sum_i X_{ij})^2}{n_j}$

การตัดสินใจ

ถ้าค่า F ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า F ที่ได้จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.5$ และ degree of freedom J-1, N-J จะทำการปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 ยอมรับ H_1 : นั่นคืออัตราการเกิดอุบัติเหตุก่อนและหลังที่กฎหมายประกาศใช้ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ถ้าค่า F ที่ได้จากการคำนวณได้น้อยกว่าค่าที่ได้จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.5$ และ degree of freedom J-1, N-J ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 : นั่นคืออัตราการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปีก่อนและหลังที่กฎหมายประกาศใช้มีความแตกต่างกัน

1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากร โดยใช้ LSD (Leos) Significant Different ในกรณีค่า F - test ใน ANOVA มีนัยสำคัญจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากรเป็นคู่ๆ โดยประมาณค่าน้อยที่สุดขึ้นมาค่าหนึ่งเพื่อใช้เป็นตัวเปรียบเทียบค่าที่กำหนดขึ้นนี้เรียกว่าค่า LSD

$$LSD = t_{\alpha/2} \bar{Sd} = t_{\alpha/2} \sqrt{\frac{2S^2}{r}} \quad \text{เมื่อจำนวนซ้ำเท่ากัน}$$

$$= t_{\alpha/2} \sqrt{2S^2 \left[\frac{1}{r_i} + \frac{1}{r_j} \right]} \quad \text{เมื่อจำนวนซ้ำไม่เท่ากัน}$$

โดยที่ $t_{\alpha/2}$ เป็นค่าเปิดจากตารางที่ระดับความมีนัยสำคัญ 2 และใช้ df ของความคาดเคลื่อนจากการทดลอง (MS_w) ในตาราง ANOVA

$\bar{Sd}$ คือ ความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 ค่า

S^2 คือ MS_w

r คือ จำนวนซ้ำหรือจำนวนค่าสังเกตที่ใช้คำนวณค่าเฉลี่ย

r_i คือ จำนวนที่ซ้ำของประชากรที่ i

r_j คือ จำนวนที่ซ้ำของประชากรที่ j

ถ้าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากรคู่ใดมีค่าเกินกว่าค่าที่ประมาณนี้แล้วก็คือว่าประชากรคู่นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

6. การแปลผลค่าเฉลี่ยของระดับการบริหารงานในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานใช้เกณฑ์มาตรฐานดังนี้

6.1 คะแนนระหว่าง 1 ถึง 1.7 หมายถึง เกณฑ์ต่ำกว่ากฎหมาย

6.2 คะแนนระหว่างมากกว่า 1.7 ถึง 2.3 หมายถึง เกณฑ์เท่ากับกฎหมาย

6.3 คะแนนที่มากกว่า 2.3 หมายถึง สูงกว่ากฎหมาย

7. การแปลผลค่าเฉลี่ยของผลการสนับสนุนจากนายจ้างและการแปลผลค่าเน้นการบริหารงานของคณะกรรมการฯ ในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุตามบทบาทตามกฎหมายใช้เกณฑ์มาตรฐานดังนี้

7.1 คะแนนระหว่าง 1 ถึง 1.7 หมายถึง ระดับการสนับสนุนหรือผลการบริหารต่ำ

7.2 คะแนนระหว่างมากกว่า 1.7 ถึง 2.3 หมายถึงระดับการสนับสนุนหรือผลการบริหารปานกลาง

7.3 คะแนนที่มากกว่า 2.3 หมายถึง ระดับการสนับสนุนหรือผลการบริหารสูง

8. การทดสอบสมมุติฐานความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละคู่ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการฯกับการสนับสนุนจากนายจ้าง และผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯโดยการใช้ค่า Chi – square test ดังนี้คือ

สมมุติฐาน

H_0 : ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร

H_1 : มีความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถิติที่ใช้ทดสอบ

$$\text{Chi-square } \chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

โดยที่ χ^2 = Chi-square

O = ความถี่ที่ได้จากการสังเกต

E = ความถี่ที่ได้จากการคาดหวัง

การตัดสินใจ

ถ้าค่า χ^2 ที่ได้จากการคำนวณมีค่าน้อยกว่าค่า χ^2 จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ

$\alpha = 0.05$ จะทำการยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 : นั่นคือค่าความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญต่อกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลรวม 76 แห่ง โดยผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน การศึกษาการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในการป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการอุตสาหกรรม

ตอนที่ 2 บทบาทหน้าที่และกิจกรรมของคณะกรรมการ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ตอนที่ 3 การสนับสนุนจากนายจ้าง

ตอนที่ 4 ผลการปฏิบัติงานจากการป้องกันและลดอุบัติเหตุ

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ

ขนาดสถานประกอบการอุตสาหกรรม	จำนวน	ร้อยละ
500-750 คน	33	43.00
751-1000 คน	16	21.00
มากกว่า 1000 คน	27	36.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าส่วนใหญ่ขนาดของสถานประกอบการมีลูกจ้างอยู่ระหว่าง 500-750 คน มีร้อยละ 43 รองลงมาเป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้างมากกว่า 1000 คนขึ้นไปมีร้อยละ 36 สถานประกอบการที่มีลูกจ้างระหว่าง 751-1000 คน มีร้อยละ 21

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำแนกตามประเภทของสถานประกอบการ

ลักษณะประเภทของสถานประกอบการอุตสาหกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. อุตสาหกรรมพลาสติก	1	1.31
2. โรงสีข้าว	1	1.31
3. บริการขนส่ง	1	1.31
4. อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	1	1.31
5. อุตสาหกรรมเหล็ก	2	2.63
6. อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	2	2.63
7. ผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้าง	3	3.94
8. อุตสาหกรรมเครื่องประดับ	3	3.94
9. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	4	5.26
10. อุตสาหกรรมอาหาร	5	6.57
11. ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม	5	6.57
12. อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์	5	6.57
13. อุตสาหกรรมไฟฟ้า	6	7.9
14. อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์	8	10.58
15. อุตสาหกรรมสิ่งทอ	13	17.10
16. อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	16	21.10

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้เป็น 16 ประเภท เมื่อเรียงลำดับตามจำนวนและร้อยละจากมากไปน้อยได้ดังนี้ กลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ และกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้า โดยมีร้อยละ 21.10, 17.10, 10.58 และ 7.9 ตามลำดับ ส่วนสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีจำนวนน้อยได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก โรงสีข้าว การบริการขนส่งและอุตสาหกรรมเครื่องหนังมีเพียงร้อยละ 1 เท่ากัน

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะ โครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ลักษณะโครงสร้าง	จำนวน	ร้อยละ
โครงสร้างที่เป็นไปตามกฎหมาย	63	82.89
โครงสร้างที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย	13	17.11

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดโครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นไปตามกฎหมายกำหนดที่กำหนดให้มีตัวแทนฝ่ายบริหารและฝ่ายลูกจ้างอย่างละเท่าๆ กัน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 82.89 ที่เหลือร้อยละ 17.11 มีการจัดโครงสร้างของคณะกรรมการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพ

คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีวุฒิการศึกษาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	11	14.47
2. มีผ่านการอบรม 180 ชั่วโมงจากหน่วยงานที่ได้รับการรับรอง	65	85.53

จากตารางที่ 4.4 พบว่าคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่างเป็น โดยการมีวุฒิการศึกษาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยร้อยละ 14.47 และเป็นโดยผ่านการอบรม 180 ชั่วโมงจากหน่วยงานที่ได้รับการรับรอง คือ 85.53

ตอนที่ 2 การบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม
ในการทำงานในบทบาทหน้าที่และกิจกรรมของคณะกรรมการฯ ตามประกาศ
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ตารางที่ 4.5 แสดงถึงค่าเฉลี่ยของระดับการบริหารงานในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

บทบาทหน้าที่ตามกฎหมาย	การบริหารงานในบทบาทหน้าที่ตามกฎหมาย	ระดับของการบริหาร
1. ความดีในการประชุมคณะกรรมการ	2.14	เท่ากับกฎหมาย
2. ความดีในการสำรวจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน	1.98	เท่ากับกฎหมาย
3. ความดีในการรายงานและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบความปลอดภัย	2.07	เท่ากับกฎหมาย
4. ความดีในการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมด้านความปลอดภัยฯ	1.93	เท่ากับกฎหมาย
5. การกำหนดระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยฯและเสนอต่อนายจ้าง	2.44	สูงกว่ากฎหมาย
6. การจัดทำนโยบายแผนงานประจำปี	1.90	เท่ากับกฎหมาย
7. การจัดทำแผนการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่พนักงานในแต่ละระดับ	2.18	เท่ากับกฎหมาย
8. การประชุมเพื่อติดตามผลความคืบหน้าที่ได้เสนอต่อนายจ้าง	2.04	เท่ากับกฎหมาย
9. การรายงานผลประจำปี รวมทั้งการระบุปัญหาและ อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	1.88	เท่ากับกฎหมาย
10. การปฏิบัติงานเกี่ยวกับความปลอดภัยตามที่นายจ้างมอบหมาย	2.11	เท่ากับกฎหมาย
เฉลี่ย	2.07	เท่ากับกฎหมาย

จากตารางที่ 4.5 แสดงระดับการบริหารงานตามกฎหมายของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานพบว่า ระดับของการบริหาร โดยเฉลี่ยคือเท่ากับกฎหมายและยังพบว่าบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติที่มีระดับของการบริหารสูงกว่ากฎหมายกำหนดคือ

เอกสารกำหนดระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยและนำเสนอต่อนายจ้างส่วนบทบาทหน้าที่อื่นๆ มี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับการบริหารเท่ากับกฎหมายทั้งหมดได้แต่ ความถี่ในการประชุมคณะกรรมการฯ ความถี่ในการสำรวจด้านความปลอดภัยฯ ความถี่ในการประชุมคณะกรรมการฯ ความถี่ในการสำรวจด้านปลอดภัยฯ ความถี่ในการรายงานและเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบความปลอดภัยความถี่ในการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมด้านความปลอดภัยฯ การจัดทำนโยบายแผนงานประจำปี การจัดทำแผนการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่พนักงานในแต่ละระดับ การประชุมเพื่อติดตามและความคืบหน้าที่ได้เสนอต่อนายจ้าง การรายงานผลประจำปีรวมทั้งการระบุปัญหาและอุปสรรคฯ และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความปลอดภัยที่นายจ้างมอบหมายและไม่พบว่ามีระดับการบริหารที่ต่ำกว่ากฎหมายเลย

ตารางที่ 4.6 แสดงถึงร้อยละของสถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานเมื่อเทียบกับกฎหมาย

ประเภทของสถานประกอบการ	ร้อยละ
1. สถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานสูงกว่ากฎหมาย	32.58
2. สถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานเท่ากับกฎหมาย	27.80
3. สถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานต่ำกว่ากฎหมาย	39.62
รวม	100

จากตารางที่ 4.6 แสดงถึงร้อยละของสถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานเมื่อเทียบกับกฎหมายเป็นดังนี้ คือ สถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานสูงกว่ากฎหมายร้อยละ 32.58 สถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานเท่ากับกฎหมายร้อยละ 27.80 และสถานประกอบการที่มีระดับการบริหารงานต่ำกว่ากฎหมายร้อยละ 39.62 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การสนับสนุนจากนายจ้าง

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยของผลการสนับสนุนจากนายจ้าง

การสนับสนุนจากนายจ้าง	ค่าเฉลี่ยของผลการสนับสนุนจากนายจ้าง	ระดับการสนับสนุน
1. การประกาศใช้นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม	2.36	สูง
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยฯ	2.46	สูง
3. การสนับสนุนด้านงบประมาณจากนายจ้าง	2.13	ปานกลาง
4. การสนับสนุนด้านบุคลากรและทีมงานในหน่วยงาน	2.08	ปานกลาง
5. การสนับสนุนด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่เหมาะสม	1.97	ปานกลาง
6. การสนับสนุนการพัฒนางานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง	2.46	สูง
เฉลี่ย	2.24	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ย คือ ปานกลางและยังพบว่า ระดับการสนับสนุนของนายจ้างที่อยู่ในเกณฑ์สูง ได้แก่ การประกาศใช้นโยบายด้านความปลอดภัยฯ การแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยฯและการสนับสนุนการพัฒนางานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ระดับการสนับสนุนจากนายจ้างที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางได้แก่ การสนับสนุนด้านงบประมาณจากนายจ้างการสนับสนุนด้านบุคลากรและทีมงานในหน่วยงานและการสนับสนุนด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่เหมาะสมและไม่พบว่ามี การสนับสนุนจากนายจ้างในระดับต่ำเลย

ตารางที่ 4.8 แสดงผลร้อยละของประเภทของสถานประกอบการของการสนับสนุนจากนายจ้าง

ประเภทของการสนับสนุนจากนายจ้าง	ร้อยละ
1. สถานประกอบการที่มีระดับการสนับสนุนจากนายจ้างสูงกว่ากฎหมาย	20.08
2. สถานประกอบการที่มีระดับการสนับสนุนจากนายจ้างเท่ากับกฎหมาย	34.06
3. สถานประกอบการที่มีระดับการสนับสนุนจากนายจ้างต่ำกว่ากฎหมาย	45.86
รวม	100

จากตารางที่ 4.8 แสดงถึงผลร้อยละของการสนับสนุนจากนายจ้างตามประเภทของสถานประกอบการในแต่ละประเภทได้ดังนี้ สถานประกอบการที่มีการสนับสนุนจากนายจ้างสูงกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎหมายร้อยละ 20.08 สถานประกอบการที่มีการสนับสนุนจากนายจ้างเท่ากับกฎหมายร้อยละ 34.06 และ สถานประกอบการที่มีการสนับสนุนจากนายจ้างต่ำกว่ากฎหมายร้อยละ 45.85 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการบริหารงานจากป้องกันและลดอุบัติเหตุ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยผลการบริหารของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุตามบทบาทตามกฎหมาย

บทบาทหน้าที่ตามกฎหมาย (เกณฑ์มาตรฐานกำหนด)	ผลของการบริหารงานของคณะกรรมการในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ	ระดับผลการบริหารงาน
1. การตรวจสอบและประเมินด้านความปลอดภัย	2.14	ปานกลาง
2. การประเมินด้านสุขศาสตร์อุตสาหกรรม	1.81	ปานกลาง
3. การตรวจร่างกายของพนักงานที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคเนื่องมาจากการทำงาน	1.37	ต่ำ
4. การร้องเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยจากพนักงานหรือหน่วยงานราชการ	1.39	ต่ำ
5. การเรียกร้องเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน	2.07	ปานกลาง
6. การเกิดอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงในหน่วยงานของท่าน	1.17	ต่ำ
เฉลี่ย	1.15	ต่ำ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับผลการบริหารงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าระดับผลการบริหารงานต่ำได้แก่ การตรวจร่างกายของพนักงานที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคเนื่องมาจากการทำงาน การร้องเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยและการเกิดอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงในหน่วยงาน ระดับผลการบริหารงานปานกลางได้แก่การตรวจสอบและประเมินด้านความปลอดภัย การประเมินด้านสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและการเรียกร้องเงินจากกองทุนเงินทดแทน

ตารางที่ 4.10 แสดงถึงค่าร้อยละของการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

ผลจากการบริหารงานในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุของสถานประกอบการแต่ละประเภท	ร้อยละ
1. สถานประกอบการที่มีผลการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุดีกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	26.79
2. สถานประกอบการที่มีผลการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน	31.68
3. สถานประกอบการที่มีผลการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน	41.53
รวม	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.10 แสดงถึงผลร้อยละของการบริหารของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในการป้องกันและลดอุบัติเหตุ เป็นดังนี้ คือ สถานประกอบการที่มีผลการบริหารงานดีกว่ากฎหมายร้อยละ 26.79 สถานประกอบการที่มีผลการบริหารเท่ากับกฎหมายร้อยละ 31.68 และสถานประกอบการที่มีผลการบริหารงานต่ำกว่ากฎหมายร้อยละ 41.53 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเกิดอุบัติเหตุระยะปี 2537-2541

อัตราการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละปี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
อัตราการเกิดอุบัติเหตุในปี 2537	27.5531	40.9975
อัตราการเกิดอุบัติเหตุในปี 2538	23.1274	25.4183
อัตราการเกิดอุบัติเหตุในปี 2539	27.1115	35.9629
อัตราการเกิดอุบัติเหตุในปี 2540	23.1404	24.4541
อัตราการเกิดอุบัติเหตุในปี 2541	17.8770	18.3172

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละปี คือ ปี 2537 เท่ากับ 27.5531 ปี 2539 เท่ากับ 27.1115 ปี 2540 เท่ากับ 23.1404 ปี 2538 เท่ากับ 23.1274 และปี 2541 เท่ากับ 17.8770 ตามลำดับ โดยในแต่ละปีมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ ปี 2537 เท่ากับ 40.9975 ปี 2539 เท่ากับ 35.9629 ปี 2538 เท่ากับ 25.4183 ปี 2540 เท่ากับ 24.4541 และปี 2541 เท่ากับ 18.3172 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามผลการทดสอบความแตกต่างของอัตราการเกิดอุบัติเหตุของแต่ละปีโดยใช้ F-test พบว่าอัตราการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปี 2537-2541 ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่ามีความโน้มถ่วงลดลง

ตารางที่ 4.12 แสดงค่า P – Value และผลการทดสอบโดยใช้วิธี X^2 – Test ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการฯ กับการสนับสนุนจากนายจ้าง

การสนับสนุนจากนายจ้าง							
การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่	1.การจัดทำนโยบาย	2. การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ	3. การสนับสนุนงบประมาณ	4. การสนับสนุนบุคลากร	5. การสนับสนุนอุปกรณ์	6. การสนับสนุนการพัฒนาฯ	การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ย
1. การประชุมฯ	0.312	0.010 **	0.140	0.000 **	0.032 **	0.107	0.001 **
2. การสำรวจฯ	0.100	0.012 **	0.055	0.000 **	0.04 **	0.000 **	0.000 **
3. การเสนอมาตรการฯ	0.159	0.019 **	0.011 **	0.000 **	0.002 **	0.011 **	0.000 **
4. กิจกรรมส่งเสริม	0.531	0.075	0.004 **	0.005 **	0.001 **	0.008 **	0.022 **
5. การกำหนดระเบียบฯ	0.004 **	0.208	0.003 **	0.000 **	0.002 **	0.000 **	0.000 **
6. การจัดทำแผนงานฯ	0.164	0.012 **	0.015 **	0.004 **	0.217	0.138	0.001 **
7. การจัดทำแผนการฝึกอบรมฯ	0.650	0.632	0.446	0.037 **	0.341	0.250	0.278
8. การติดตามผลงานฯ	0.424	0.317	0.312	0.000 **	0.003 **	0.275	0.000 **
9. การรายงานผลงานประจำปี	0.002 **	0.203	0.022 **	0.000 **	0.004 **	0.009 **	0.000 **
10. การปฏิบัติตามนายจ้างฯ	0.538	0.092	0.035 **	0.015 **	0.155	0.428	0.105
การบริหารงานโดยเฉลี่ย	0.215	0.023 **	0.000 **	0.000 **	0.000 **	0.009 **	0.000 **

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

จากตารางที่ 4.12 สามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการฯกับการสนับสนุนจากนายจ้างได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการฯโดยเฉลี่ยกับการสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยพบว่ามีนัยสำคัญ

การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการฯ ในทุกๆ ข้อของการบริหารงาน ยกเว้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดทำแผนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายจ้างมอบหมายอย่างไรก็ตามจากตารางพบว่า การจัดทำแผนการฝึกอบรมมีนัยสำคัญกับการสนับสนุนด้านบุคลากร

การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการ โดยเฉลี่ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการสนับสนุนจากนายจ้างในทุกๆข้อเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างไรก็ตามจากตารางพบว่าการจัดทำนโยบาย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการกำหนดระเบียบด้านความปลอดภัยและการรายงานผลงานประจำปี

ตารางที่ 4.13 แสดงค่า P – Value และผลการทดสอบโดยวิธี X^2 – Test ในการทดสอบความ

สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวง
ของคณะกรรมการ กับผลการบริหารงานของ คณะกรรมการ

การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่	ผลการบริหารงาน						ผลการบริหารงานโดยเฉลี่ย
	1.ผลการตรวจประเมิน	2.ผลด้านสุขศาสตร์อุตสาหกรรม	3.ผลการตรวจร่างกาย	4.การเรียกร้องของพนักงาน	5.การเรียกกร้องเงินทดแทน	6.ความเสียหาย	
1.การประชุม	0.000 **	0.405	0.723	0.314	0.106	0.248	0.606
2.การสำรวจ	0.000 **	0.250	0.791	0.652	0.643	0.248	0.403
3.การเสนอมาตรการ	0.000 **	0.394	0.783	0.932	0.511	0.714	0.281
4.กิจกรรมส่งเสริม	0.012 **	0.266	0.653	0.914	0.439	0.380	0.598
5.การกำหนดระเบียบ	0.000 **	0.025 **	0.857	0.295	0.867	0.016 **	0.032
6.การจัดทำแผนงาน	0.015 **	0.126	0.713	0.298	0.272	0.646	0.514
7.การจัดทำแผนการฝึกอบรม	0.060 **	0.273	0.395	0.676	0.085	0.929	0.655
8.การติดตามผลงาน	0.000 **	0.359	0.960	0.441	0.420	0.350	0.566
9.การรายงานผลงานประจำปี	0.007 **	0.051	0.366	0.510	0.403	0.262	0.020 **
10.การปฏิบัติตามนายจ้าง	0.000 **	0.220	0.013 **	0.373	0.603	0.375	0.169
การบริหารงานโดยเฉลี่ย	0.000 **	0.075	0.576	0.570	0.268	0.393	0.301

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญทางสถิติ (P < 0.01)

จากตารางที่ 4.13 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการ กับผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ มีดังต่อไปนี้

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการ โดยเฉลี่ยกับผลการบริหารงานของคณะกรรมการ โดยเฉลี่ย ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปยังผู้เกี่ยวข้องด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยกับผลการบริหารงานของคณะกรรมการฯ ในทุกๆ ข้อไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อกัน ยกเว้นกับผลการตรวจประเมินซึ่งมีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญกับการปฏิบัติงานในทุกๆ ข้อ

ผลการบริหารงานโดยเฉลี่ยกับการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงของคณะกรรมการฯ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อกัน ยกเว้นการรายงานผลงานประจำปีซึ่งมีนัยสำคัญต่อกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่า P – Value และผลการทดสอบโดยวิธี X^2 – Test ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากนายจ้างกับผลการบริหารงานของคณะกรรมการฯ

การสนับสนุนจากนายจ้าง	ผลการบริหารงาน						ผลการบริหารงานโดยเฉลี่ย
	1.ผลการตรวจประเมิน	2.ผลด้านสุขภาพสตรีอุตสาหกรรม	3.ผลการตรวจร่างกาย	4.การเรียกร้องของพนักงาน	5.การเรียกร้องเงินทดแทน	6.ความเสียหาย	
1.การจัดทำนโยบาย	0.000 **	0.128	0.014 **	0.268	0.141	0.072	0.051
2.การแต่งตั้งคณะกรรมการ	0.456	0.217	0.688	0.652	0.412	0.228	0.701
3.การสนับสนุนงบประมาณ	0.000 **	0.359	0.083	0.295	0.556	0.059	0.087
4.การสนับสนุนบุคลากร	0.000 **	0.0039 **	0.312	0.961	0.439	0.076	0.608
5.การสนับสนุนอุปกรณ์	0.000 **	0.264	0.683	0.612	0.418	0.440	0.011 **
6.การสนับสนุนการพัฒนา	0.002 **	0.296	0.488	0.017 **	0.266	0.678	0.051
การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ย	0.000 **	0.151	0.227	0.191	0.920	0.038 **	0.054

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

จากตารางที่ 4.14 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากนายจ้างกับผลการบริหารงานของคณะกรรมการฯ มีดังต่อไปนี้

การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยกับการบริหารงานของคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อกัน

การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยกับการบริหารงานในทุกๆ ข้อไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อกัน ยกเว้นการตรวจประเมินฯ และความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเกิดอุบัติเหตุนอก

จากนี้ยังพบว่า ผลการตรวจประเมินฯ มีความสัมพันธ์กับทุกๆ ข้อของการสนับสนุนจากนายจ้าง ยกเว้นการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เว้นการแต่งตั้งคณะกรรมการผลการบริหารงาน โดยเฉลี่ยกับการสนับสนุนจากนายจ้างในทุกๆข้อ ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อกันขกเว้นการสนับสนุนอุปกรณืฯ

ผลการบริหาร โดยเฉลี่ยพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการสนับสนุนจากนายจ้างในทุกๆข้อขกเว้นการสนับสนุนอุปกรณืฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเรื่องคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานของคณะกรรมการตามบทบาทหน้าที่ในกฎหมายต่อการป้องกันและลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ

3. เพื่อศึกษาการสนับสนุนจากนายจ้างเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการศึกษาเป็น 4 ด้าน คือ

1. ลักษณะเบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรม
2. การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
3. การสนับสนุนจากนายจ้าง
4. ผลการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย สุขภาพอนามัยและสภาพแวดล้อม

ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 88 แห่ง โดยเลือกมาจากการสุ่มประชากรทั้งหมด 696 แห่งด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) โดยส่งแบบสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานซึ่งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการ โดยได้รับตอบกลับมารวม 76 แห่ง ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ JMP คำนวณค่าต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของอัตราการเกิดอุบัติเหตุระหว่างปี พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2543

โดยการทดสอบค่า F-test

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้โปรแกรม SPSS เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศการสนับสนุนจากนายจ้างและผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ โดยหาค่า Chi - Square

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานประกอบการอุตสาหกรรม

1. ขนาดของอุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่จะมีพนักงานอยู่ระหว่าง 500-750 คน ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 43 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดบางประการที่สำคัญได้แก่ ข้อจำกัดในการขยายขนาดของสถานประกอบการ เพราะการขยายสถานประกอบการในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจะไม่สามารถกระทำได้เพราะได้มีข้อจำกัดตามประกาศของกระทรวงอุตสาหกรรมห้ามไม่ให้มีการขยายกำลังการผลิตในสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเพื่อเป็นการส่งเสริม ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชนที่ได้ขยายมารอบๆ สถานประกอบการและเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายโรงงานไปยังทุกๆ ภูมิภาค ดังจะเห็นได้จากการให้สิทธิพิเศษบางประการได้แก่ การลดภาษีสำหรับการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตการส่งเสริมอุตสาหกรรมของรัฐบาล เป็นต้น ดังนั้นแนวโน้มของขนาดอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลไม่เพิ่มขึ้นแต่อาจจะมีขนาดลดลงด้วยข้อจำกัดข้างต้น

2. ประเภทของอุตสาหกรรมพบว่าอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจำนวนมากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ และอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ ซึ่งสามารถอธิบายตามลักษณะเฉพาะของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมได้ดังนี้ กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นกลุ่มที่มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตสูง ดังนั้นการสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ ความรู้และความชำนาญสูง ดังนั้น การตั้งสถานประกอบการในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจะทำให้สามารถจัดหาบุคลากรที่ต้องการได้ง่าย นอกจากนี้ยังเป็นการสะดวกในด้านการขนส่งสินค้าไปจำหน่าย โดยพบว่ากรุงเทพฯ เป็นแหล่งศูนย์กลางการคมนาคม โดยเฉพาะท่าอากาศยาน ซึ่งมีความสำคัญต่อการขนส่งสินค้าไปยังแหล่งต่างๆ ทั่วโลกที่สามารถกระทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ พบว่าจำเป็นต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมากและมักจะมีการทำการประกอบการผลิตด้านสิ่งทอมาเป็นระยะที่ยาวนาน โดยมีข้อได้เปรียบในด้านตลาดจำหน่ายสินค้าซึ่งส่วนใหญ่จะมีอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล นอกจากนี้ยังมีความสะดวกในการจัดหาวัตถุดิบและส่งสินค้าทางเรือโดยสามารถรับและส่งโดยผ่านการท่าเรือได้ โดยมีข้อได้เปรียบในด้านการสรรหาพนักงาน การขนส่ง ตลอดจนการตลาดซึ่งจากทั้ง 3 กลุ่มข้างต้นจะพบว่า แนวโน้มในการขยายกำลังการผลิตจะลดลง ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับจากตารางที่ 4.1 ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องหนัง อาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดในด้านแหล่งวัตถุดิบ

3. โครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานพบว่าไม่เป็นไปตามโครงสร้างที่กฎหมายกำหนดถึงร้อยละ 17.11 ซึ่งในกฎหมายระบุว่าสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป จะต้องมีส่วนคณะกรรมการระหว่างตัวแทนฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการมีจำนวนเท่ากันอย่างน้อย 11 คน โดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่าถึงแม้สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป มีความพร้อมในด้านการเงินแต่ยังไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแม้ว่ากฎหมายจะมีผลบังคับใช้มากกว่า 4 ปี แล้วก็ตาม นั้นแสดงถึงจุดอ่อนของการบังคับใช้ของกฎหมายจะมีผลบังคับใช้ของกฎหมายฉบับนี้ในการที่จะให้สถานประกอบการจัดการบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้พนักงานทุกๆ ระดับมีส่วนร่วมในการบริหาร นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการตระหนักและการให้ความสำคัญของสถานประกอบการที่จะมองเห็นความสำคัญของการบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้บริหารงานระดับสูงของแต่ละสถานประกอบการที่ต่ำ

4. ร้อยละของคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ พบว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยที่มีวุฒิการศึกษาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยเพียงร้อยละ 14.47 แสดงให้เห็นถึงการขาดแคลนบุคลากรด้านนี้ที่ถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านนี้โดยตรง ในการที่จะทำให้การบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ดี ทั้งนี้อาจจะมีข้อจำกัดจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทยเราผลิตบุคลากรด้านนี้น้อยและนอกเหนือไปจากนั้นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการรับรองในแต่ละปีมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนสถานประกอบการที่มีทั้งหมดในประเทศ

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงฯ การสนับสนุนจากนายจ้างและผลการบริหารงานของคณะกรรมการฯ

1. การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงฯ ของคณะกรรมการฯ กับ การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยแล้วพบว่าที่มีความสัมพันธ์ที่มียัยสำคัญต่อกัน อย่างไรก็ตามพบว่า การบริหารงานโดยเฉลี่ยกับการจัดทำนโยบายด้านความปลอดภัยฯ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่า การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยกับการจัดทำแผนการฝึกอบรมฯ และการปฏิบัติตามนายจ้างที่มอบหมายฯ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อกัน

2. การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงฯ ของคณะกรรมการฯ กับ ผลการบริหารงานโดยเฉลี่ยแล้วพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามพบว่า การบริหารงานโดยเฉลี่ยกับผลการตรวจประเมินมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ผลการบริหารงานโดยเฉลี่ยกับการรายงานผลงานประจำปีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อกัน

3. การสนับสนุนจากนายจ้างกับผลการบริหารงานโดยเฉลี่ยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมี

นัยสำคัญ อย่างไรก็ตามพบว่า การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยกับมีผลการตรวจประเมินฯ มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าการตีพิมพ์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญและยังพบว่า การสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยกับการสนับสนุน
อุปกรณ์ฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญโดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก

ตอนที่ 3 อัตราการเกิดอุบัติเหตุและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในปี พ.ศ 2537 – 2541
อัตราการเกิดอุบัติเหตุในปี พ.ศ 2537 – 2541 พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีแนวโน้มลดลงในแต่ละปี

5.2 การอภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและ
สภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดย
เฉลี่ยกับการสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งพบว่ามี
ความสอดคล้องกันกับการจัดการระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (มอก : 18001) ที่
กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญในการให้การสนับสนุนให้องค์กรดำเนินการปฏิบัติ
ให้เป็นไปตามมาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยมีข้อกำหนดหลักที่
สอดคล้องกัน ได้แก่ การแต่งตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการอาชีวอนามัยและความ
ปลอดภัย การสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างเพียงพอและเหมาะสมและการจัดให้มีการสนับสนุน
การพัฒนางานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง จากการวิจัยพบว่าการบริหารงานตาม
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการความปลอดภัยฯ มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนบุคลากรกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกๆ ข้อ บ่งบอกถึงความสำคัญของบุคลากรที่จะมาทำการบริหารงาน
ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและสอดคล้องกับประกาศกระทรวงได้กำหนดให้แต่ละองค์กร
จะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน 3 ระดับคือ ระดับวิชาชีพ ระดับหัวหน้างาน
และระดับปฏิบัติการ การเสนอมาตรการปรับปรุงและแก้ไข การจัดทำกิจกรรมเสริมด้านความปลอด
ภัยและการกำหนดระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญกับการ
สนับสนุนด้านงบประมาณ การสนับสนุนด้านบุคลากร การสนับสนุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์
และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ จำเป็นต้องได้รับการ
สนับสนุนทรัพยากรจากนายจ้างทั้งงบประมาณ บุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์กับการสนับสนุน
การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุฤทธิ์ ศรีหนองโคตร (2540) ที่
พบว่า อุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมลดลงหลังจากทำกิจกรรมแทรกแซง คือ การ
ให้ความรู้ การฝึกอบรมแก่พนักงานที่เกี่ยวข้องและการใช้มาตรการทางกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ของ
รัฐติดตามให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงาน
วิจัยของ สันทนา ภักนันท์ (2541) ที่พบว่าสาเหตุของการลดอุบัติเหตุจากการทำงานนั้น พบว่า
พนักงานส่วนใหญ่เข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัย และยังคงสอดคล้อง

เอกสารนี้เป็พหามา พุมมีาพันธ์ (2542) ที่พบว่า ระยะเวลายในการให้ความรู้ด้านการจัดการความปลอดภัยมี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเป็นการพัฒนางานด้านนี้อย่างต่อเนื่องนั่นเอง

2. การศึกษาการบริหารงานของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุพบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ ตามบทบาทหน้าที่โดยเฉลี่ยไม่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญกับผลในการพัฒนาและลดอุบัติเหตุโดยเฉลี่ย จากการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ถึงตัวแปรที่คณะกรรมการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และผลที่ได้ในการป้องกันและลดอุบัติเหตุในแต่ละตัวแปร พบว่า ความสัมพันธ์ของการบริหารงานของคณะกรรมการฯ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลการปฏิบัติงานในทุกๆ ข้อ ยกเว้นผลการตรวจประเมินด้านความปลอดภัย ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยกับความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ตามกฎหมายไม่มีผลต่อการป้องกันและลดอุบัติเหตุซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยวดี รุ่งภาค (2542) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพมีผลการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในเกณฑ์ดีแต่ความร่วมมือ การตระหนักถึงความสำคัญของพนักงานและการจัดสรรงบประมาณจากนายจ้าง การใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่อาจจะมีปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามกฎหมาย ที่จำเป็นและนำมาปฏิบัติร่วมกับกฎหมาย เพื่อให้การลดลงของอุบัติเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะพบว่า การปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดนี้เป็นเพียงข้อกำหนด ส่วนหนึ่งของระบบมาตรฐานการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากนายจ้างกับผลการบริหารงานของคณะกรรมการพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วไม่มีความสัมพันธ์กัน พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยวดี รุ่งภาค (2542) ที่พบว่า การสนับสนุนงบประมาณจากนายจ้างและการสนับสนุนอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับวิชาชีพในระดับปานกลางเท่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากนายจ้างโดยเฉลี่ยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการตรวจประเมินและความเสียหายที่เกิดจากการเกิดอุบัติเหตุ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนจากนายจ้างที่จะส่งผลการตรวจประเมินด้านความปลอดภัยและความเสียหายที่เกิดจากการเกิดอุบัติเหตุ ความสัมพันธ์ระหว่างผลการบริหารงานโดยเฉลี่ยกับการสนับสนุนจากนายจ้างทุกๆ ข้อ ยกเว้นการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกับผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ แสดงให้เห็นถึงผลการตรวจประเมินด้านความปลอดภัยจะมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่และการสนับสนุนจากนายจ้าง

4. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเกิดอุบัติเหตุระยะปี 2537 ถึง 2541 พบว่า อัตราการเกิดอุบัติเหตุก่อนที่จะมีการประกาศใช้กฎหมายเรื่องคณะกรรมการสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานคือ พ.ศ. 2537 กับหลังที่มีการประกาศใช้กฎหมายและมีการดำเนินการแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปฏิบัติตามกฎหมาย คือ จาก พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2541 พบว่า อัตราการเกิดอุบัติเหตุไม่มีความแตกต่างกันทั้งนี้อาจจะเกิดระยะเวลาของการบริหารงานของคณะกรรมการฯ ในการป้องกันและลดอุบัติเหตุมีน้อยจึงโดยหลักของสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุพบว่าร้อยละ 80 เกิดจากพฤติกรรมของพนักงานซึ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านความปลอดภัยจำเป็นต้องใช้ระยะเวลานานพอควรในการเปลี่ยนแปลงให้มีจิตสำนึกด้านนี้ นอกจากนี้พบว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละปีมีความแตกต่างกันมากอาจจะเกิดจากกลุ่มของประเภทของสถานประกอบการมีความแตกต่างกันมาก ซึ่งอาจจะส่งผลให้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่างกันในแต่ละปีแต่อย่างไรก็ตามส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีแนวโน้มลดลงในทุกๆ ปีแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่ดีในการควบคุมและการป้องกันอุบัติเหตุที่เริ่มจะมีประสิทธิผลที่ดีขึ้นได้

5. ลักษณะโครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัยฯ พบว่ามีจำนวนประมาณ 17 เปอร์เซนต์ ที่จัดโครงสร้างไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนดต่างๆ ที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีพนักงานมากกว่า 500 คนขึ้นไป พบว่ามีทิศทางเดียวกับคุณสมบัติเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานที่พบว่ามีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานที่มีคุณสมบัติที่เป็นโดยวุฒิการศึกษาที่จบด้านนี้มาโดยตรงมีความเข้าใจตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความสำคัญของงานด้านนี้สูงกว่าที่ได้รับ การฝึกอบรมมา จากเหตุผลข้างต้นอาจจะเป็นจุดอ่อนที่ทำให้คณะกรรมการความปลอดภัยฯ บริหารงานตามบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและลดอุบัติเหตุให้ลดลงได้ตามผลของการศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในกลุ่มประชากรของสถานประกอบการขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งสถานประกอบการมีความแตกต่างกันอย่างมากตามประเภทของอุตสาหกรรม ลักษณะของเทคโนโลยีที่ใช้ ระดับการศึกษาของผู้ปฏิบัติงาน โครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สัดส่วนของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานในแต่ละระดับ ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างของข้อมูลที่ได้ตอบรับกลับมาเป็นอย่างมาก ดังจะพบได้จากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเกิดอุบัติเหตุที่สูง ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอให้มีการศึกษา การบริหารงานของคณะกรรมการฯ ตามกลุ่มประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงแนวโน้มของผลการศึกษาที่ได้มาจะสะท้อนถึงความสัมพันธ์ของการบริหารงานและผลที่ได้รับในกลุ่มประเภทอุตสาหกรรมนั้นๆ ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้พบว่าแนวทางปฏิบัติงานของคณะกรรมการความปลอดภัยมีหลายๆ ส่วนที่มีความสอดคล้องกันกับระบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (มอก.18001) ระบบการจัดการกำลังถูกนำมาสู่การปฏิบัติอย่างแพร่หลายในโรงงานอุตสาหกรรมของไทยเรา ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ทำการศึกษาความเหมาะสมที่จะทำระบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความ

ปลอดภัยที่จะนำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม โดยการศึกษาอุปสรรค ข้อจำกัดและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำระบบการจัดการนี้มาใช้ต่อไป

3. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในระยะเริ่มต้นของการประกาศใช้กฎหมายเรื่อง คณะกรรมการอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายของสถานประกอบการในระยะเริ่มต้นอาจจะประสบปัญหาด้านต่างๆ ที่จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้งานด้านนี้ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้มีการศึกษาเพิ่มเติมหลังจากที่มีการประกาศใช้กฎหมายนี้ในระยะยาว

บรรณานุกรม

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.2538 “ประกาศกระทรวง เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน.” กรุงเทพฯ.

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. 2518. “คู่มือการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กิตติ อินทรานนท์. 2538. “วิศวกรรมความปลอดภัย : พื้นฐานของวิศวกร.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน . 2540 “คู่มือการอบรมเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้บริหาร” กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน . 2540 “คู่มือการอบรมเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้หัวหน้างาน.” กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. 2540 “คู่มือการพัฒนาความปลอดภัยในการทำงานแบบยั่งยืน.” กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

กองวิชาการและแผนงานสำนักงานประกันสังคม. 2539 “สถิติ งานประกันสังคมประจำปี 2538.” กรุงเทพฯ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

กองวิชาการและแผนงานสำนักงานประกันสังคม . 2540 “สถิติ งานประกันสังคมประจำปี 2539.” กรุงเทพฯ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

กองวิชาการและแผนงานสำนักงานประกันสังคม . 2541 “สถิติ งานประกันสังคมประจำปี 2540.” กรุงเทพฯ : กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

คณะทำงานจัดทำคู่มือการจัดทำระบบและคู่มือตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย. 2533. “ร่างคู่มือการตรวจประเมินระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มอก. 18000.” กรุงเทพฯ.

คำรณ พิทักษ์. 2539. “ความปลอดภัยในอุตสาหกรรม.” สงขลา : ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ชัยยุทธ ชวลิตนริกุลและคณะ. 2537. “แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน.” กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยความปลอดภัยในการทำงาน, กรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

ชัยยุทธ ชวลิตนริกุล.2539. “การฝึกอบรมอุตสาหกรรมอุตสาหกรรม.” กรุงเทพฯ : ฝ่ายสิ่งแวดล้อมการทำงานสถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชัยยุทธ ชวลิตนิธิกุล. 2541. “ความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย ในการใช้สารเคมีในการทำงาน คู่มือการฝึกอบรม.” กรุงเทพฯ : สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

ณรงค์ ณ เชียงใหม่. 2525. “สิ่งแวดล้อมและเทคนิคการจัดการความปลอดภัย.” สงขลา : คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ณรงค์ รังสิมันต์ศิริ. 2538 “การดำเนินความปลอดภัย. – กรุงเทพฯ : ส่วนมาตรฐานความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม ฝ่ายคุณภาพและความปลอดภัย, การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย.

ทวีทรง หงษ์วิวัฒน์ และคณะ . 2533. “พฤติกรรมสุขภาพ.” กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานทางการแพทย์และ สาธารณสุข

นิพนธ์ กายสลับพล . 2536. “ความปลอดภัยในการทำงาน.” กรุงเทพฯ.

เบญจมาศ อัดตานนท์. 2530. “การศึกษาสาระของสื่อที่ถูกจ้างยอมรับเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกัน

ประวิทย์ สัมมาพันธ์. 2539. “การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องความปลอดภัยจากกระแสไฟฟ้า สำหรับการฝึกอาชีพ หลักสูตรฝึกเตรียมเข้าทำงาน.” ขอนแก่น : รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประสพ เวียงเงิน. 2539. “ความรู้และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากการทำงานของคณงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานทอกระสอบ.” ขอนแก่น : โครงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปัทมา พุ่มมาพันธ์. 2542. “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพความรู้ด้านการจัดการความปลอดภัย ความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในโรงงานผลิตเหล็กกล้าไร้สนิม.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์

พะกาวัลย์ บุญโสธรสสดีชัย. 2534. “การสูญเสียการผลิตภาพอันเนื่องจากอุบัติเหตุจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรม : ศึกษาเฉพาะในเขตสมุทรปราการ.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาควิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย. 2541. “คู่มือการอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับผู้บริหาร.” กรุงเทพฯ : ภาควิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

มยุรี น่วมพิพัฒน์. 2540. “พฤติกรรม的开ข่าวสารความปลอดภัยในการทำงานของคณงานระดับปฏิบัติการ : ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การประสบอันตรายจากการทำงาน.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยูวดี รุ่งภาค. 2542. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

ระดับวิชาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” กรุงเทพฯ : ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.

รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร. 2542. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรม
ความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิจิตร บุญยะโหดระ. 2536. “ชุดวิชาวิทยาศาสตร์การป้องกันอุบัติเหตุ.” อุบัติภัยจากการทำงาน.
กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1997) จำกัด

วิฑูรย์ โมะโชคดี และคณะ. 2536. “วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน
อุตสาหกรรม.” กรุงเทพฯ.

วิฑูรย์ โมะโชคดี. 2536. “วิศวกรรมความปลอดภัย.” กรุงเทพฯ.

วิฑูรย์ โมะโชคดี. 2540. “คู่มือความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่.” กรุงเทพฯ : สมาคม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

วิฑูรย์ โมะโชคดี. 2539. “พจนานุกรมศัพท์ ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม.”
กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. 2525. “คู่มือวิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัย.” กรุงเทพฯ.

วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. 2538. “การบริหารเพื่อควบคุมการสูญเสีย.” กรุงเทพฯ : โครงการ
สนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรมสมาคมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

วัลย์วาณี สวัสดิวัฒน์. 2541. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดอุบัติเหตุของพนักงานที่ปฏิบัติงาน
ด้านระบบจำหน่ายไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค : กรณีศึกษาด้านการเรียน
การสอนและปฏิบัติงาน.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน. 2542. “คู่มือการตรวจวัดและประเมินสภาพแวดล้อมด้าน
กายภาพ.” กรุงเทพฯ : สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน, กรมสวัสดิการและ
คุ้มครองแรงงาน.

สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน. 2542. “แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุร้ายแรงใน
งานอุตสาหกรรม.” กรุงเทพฯ : สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน.

สถาบันวิจัยความปลอดภัยในการทำงาน. 2542. “แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน.”
ความปลอดภัยเป็นเรื่องของทุกคน ในสถานประกอบการตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงไปจนถึง
พนักงานเข้าใหม่ ทุกคนต่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งสภาพการทำงาน
ที่ปลอดภัย

สาครินทร์ อรรถวุฒิพาณิชย์. 2532. “การศึกษาการป้องกันความร้อนส่วนบุคคลด้วยชุดให้ความเย็นจากน้ำแข็ง.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุจินดา จารุพัฒน์. 2534. “รูปแบบการทำนายระดับตะกั่วให้พนักงานเก็บเงินค่าผ่านทางด่วน.” กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุวิษ พึ่งเจริญ. 2538. “เทคนิคการปลอดอุบัติเหตุ เล่ม 2 : กิจกรรมกลุ่มย่อยเพื่อความปลอดภัย.” กรุงเทพฯ : โครงการสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

สุทธิ ศรีบุรพา. 2540. “เออร์กอนอมิกส์ : วิศวกรรมมนุษย์ปัจจัย.” กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

สันทนา ภักนันท์. 2541 “ปัจจัยที่ส่งผลต่อวิธีการปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงานศึกษาเฉพาะการณ์.” บริษัทเสริมสุขจำกัด (มหาชน) โรงงานปทุมธานี.” สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.

สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนนทบุรี : “เอกสารการบริหารแรงงานปีงบประมาณ 2539-2540.” นนทบุรี.

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนนทบุรี : “เอกสารเผยแพร่อุตสาหกรรมในเขตจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2539-2540.” นนทบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ . อันดับที่ 95 , “การป้องกันอุบัติเหตุ : คู่มือการศึกษาของผู้ใช้แรงงาน 2530.” กรุงเทพฯ

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. เมษายน 2541 “มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย.” กรุงเทพฯ : กระทรวงอุตสาหกรรม.

อรอนงค์ ภาคพิชเจริญ. 2535 “ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากการล้มผสเสี่ยงดังของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ธานีทร์ คอนเคนเซอร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” เชียงใหม่ : การค้นคว้าอิสระปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรุณ อัยเสรี และคณะ. 2539 “มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย กรุงเทพฯ, สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย.”

อุฤทธิ์ ศรีหนองโคตร. 2540. “การลดอุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม.”

ขอนแก่น : วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เอกพร รักความสุขและคณะ . ระบบการบริหารงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย กรุงเทพฯ

AMD . Minute of Executive Environmental Health & Safety Committee Meeting , March 1998.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการคุศาสตรืุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๒1 /2542

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นายฤทธิชาติ อินโสม

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายฤทธิชาติ อินโสม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ธีระพล	เทพหัสดิน ณ อยุธยา	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.มนัส	ไพฑูรย์เจริญลาภ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
รศ.อดิษฐ์	กาญจน์พิบูลย์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.วรรณารถ	แสงมณี	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.ธีระพล	เทพหัสดิน ณ อยุธยา	กรรมการประจำสาขาวิชา
รศ.อดิษฐ์	กาญจน์พิบูลย์	กรรมการประจำสาขาวิชา
ดร.มนัส	ไพฑูรย์เจริญลาภ	กรรมการ
ดร.พงษ์วิภา	หล่อสมบุรณ์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2542

(รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3041

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3 สิงหาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงวิทยานิพนธ์
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์

ด้วย นายฤทธิชาติ อินโสม ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน กับการป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์ แล้วเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานประกอบการของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานประกอบการของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อสาธารณะ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร. 3269040

5/23 สุขุมวิท 93

แขวงบางจาก เขตพระโขนง กทม.

19 สิงหาคม 2542

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามด้านความปลอดภัยเรื่องการศึกษาวิจัย
เรียน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามด้านความปลอดภัยเพื่อการศึกษาวิจัย

ข้าพเจ้า นาย ฤทธิชาติ อินโสม กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานกับการป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล” ทั้งนี้เพื่อเป็นการศึกษา ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ ต่อการป้องกันและลดอุบัติเหตุ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์สามารถดำเนินต่อไปได้ ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ในองค์การของท่าน ช่วยกรอกแบบสอบถามดังที่ได้แนบมานี้ โดยขอให้ส่งกลับภายใน วันที่ 10 กันยายน 2542

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณล่วงหน้า ในการให้ความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้ มา ณ. โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นายฤทธิชาติ อินโสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	ตำแหน่ง	สถานที่ปฏิบัติงาน
1. ผศ ดร. ปรีชา ลอเสรีภานิช	อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหิดล
2. นาย สมบูรณ์ ธนากร	ผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม	บริษัท ซี.พี.อินเตอร์เทรค จำกัด
3. นาย มานพ ชาญธวัชชัย	นักวิชาการแรงงาน 8 (วิชาการ)	กองตรวจความปลอดภัย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
4. นาย สมนึก ภาคพาณิชย์	เจ้าหน้าที่บริหารแรงงาน 6	กองตรวจความปลอดภัย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
5. รศ ดร. พงศ์ หรดาล	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและวิศวกรรมศาสตร์	สถาบันราชภัฏพระนคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์การบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

คำชี้แจง จุดประสงค์แบบสอบถามนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อการป้องกันและลดอุบัติเหตุในสถานประกอบการของท่าน ข้อมูลที่ท่านจะกรุณาตอบในแบบสอบถามนับเป็นความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของงานวิจัย ขอให้ท่านอ่านและตอบตามความเป็นจริงและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยที่ท่านไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม และคำตอบจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ขอความกรุณาโปรดตอบคำถามทุกข้อ

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ลักษณะเบื้องต้นเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม

ตอนที่ 2 การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ตอนที่ 3 การสนับสนุนจากนายจ้าง

ตอนที่ 4 ผลการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย สุภาพอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมของท่าน

1. จำนวนพนักงานในโรงงาน _____
2. ลักษณะประเภทของโรงงาน _____
3. โครงสร้างของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน
 - 3.1 ตัวแทนระดับบริหาร จำนวน _____ คน
 - 3.2 ตัวแทนระดับปฏิบัติการ จำนวน _____ คน
4. จำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย
 - 4.1 ระดับวิชาชีพ จำนวน _____ คน
 - 4.2 ระดับบริหาร จำนวน _____ คน
 - 4.3 ระดับหัวหน้างาน จำนวน _____ คน
5. ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 5.1 ตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถาม _____
 - 5.2 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยโดย
 - ☐ โดยวุฒิบัตรการศึกษาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
 - ☐ ผ่านการอบรม 180 ชั่วโมงจากหน่วยงานที่ได้รับการรับรอง
6. วันที่ตอบแบบสอบถาม _____

ตอนที่ 2 การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
สังคม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับหน่วยงานของท่าน

1. บริษัทฯ ของท่านมีการประชุมคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน มีความถี่เป็นเท่าใด
 - ☐ ก. มากกว่า 12 ครั้ง/ปี
 - ☐ ข. ปีละ 12 ครั้ง
 - ☐ ค. ต่ำกว่า 12 ครั้ง/ปี
2. คณะกรรมการฯ ของท่านมีการสำรวจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความถี่เป็นเท่าใด
 - ☐ ก. มากกว่า 12 ครั้ง/ปี
 - ☐ ข. ปีละ 12 ครั้ง
 - ☐ ค. ต่ำกว่า 12 ครั้ง/ปี
3. คณะกรรมการฯ ของท่านมีการรายงานและเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ถูกต้องตามกฎระเบียบความปลอดภัยฯ โดยครอบคลุมถึง ลูกจ้าง ผู้รับเหมา หรือคนที่มาติดต่อในบริษัทฯ เป็นเท่าใด
 - ☐ ก. มากกว่า 12 ครั้ง/ปี
 - ☐ ข. ปีละ 12 ครั้ง
 - ☐ ค. ต่ำกว่า 12 ครั้ง/ปี
4. คณะกรรมการฯ ของท่านได้ส่งเสริม สนับสนุนกิจการด้านความปลอดภัยฯ เป็นอย่างไร (เช่น จากกิจกรรม 5ส, กิจกรรม KYT), กิจกรรมข้อเสนอแนะ, กิจสัปดาห์ความปลอดภัย)
 - ☐ ก. มีกิจกรรมต่อเนื่องมากกว่า 12 ครั้งต่อปี
 - ☐ ข. มีกิจกรรมต่อเนื่องเฉลี่ย 12 ครั้งต่อปี
 - ☐ ค. มีกิจกรรมเฉลี่ย น้อยกว่า 12 ครั้ง/ปี

5. คณะกรรมการฯ ของท่านได้กำหนดระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยฯ เสนอต่อนายจ้างเป็น
เช่นไร

- ☐ ก. มีการศึกษาและปรับปรุงให้เหมาะสมตลอดเวลา ตามสภาพการทำงานจริง
- ☐ ข. เสนอทุกครั้งเมื่อมีกฎหมายใหม่
- ☐ ค. เสนอเฉพาะที่กำหนดตามกฎหมายในครั้งแรกและครั้งเดียวเท่านั้น

6. คณะกรรมการฯ ของท่านได้จัดทำนโยบายแผนงานประจำปี ด้านความปลอดภัยฯ เป็นเช่นไร

- ☐ ก. มีการวางแผนล่วงหน้ามากกว่า 1 ปี ขึ้นไป
- ☐ ข. มีการวางแผนเฉพาะปีต่อปี
- ☐ ค. มีแผนงานระยะสั้นๆ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

7. คณะกรรมการฯ ของท่านจัดทำแผนการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยฯ ให้แก่พนักงานแต่ละ
ระดับเป็นเช่นไร

- ☐ ก. มีแผนการฝึกอบรมระยะยาวมากกว่า 1 ปี
- ☐ ข. มีแผนการฝึกอบรมเฉพาะปีต่อปี
- ☐ ค. มีการฝึกอบรมตามความเหมาะสม โดยไม่มีแผนงาน

8. คณะกรรมการฯ ของท่านได้มีการประชุมเพื่อติดตามผลความคืบหน้าที่ได้เสนอต่อนายจ้างเป็น
เช่นไร

- ☐ ก. มีการประชุมเพื่อติดตามมากกว่า 12 ครั้ง/ปี
- ☐ ข. มีการประชุมเพื่อติดตาม 12 ครั้ง/ปี
- ☐ ค. มีการประชุมเพื่อติดตามต่ำกว่า 12 ครั้ง/ปี

9. คณะกรรมการฯ ของท่านมีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งระบุปัญหาและอุปสรรค
และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ เป็นเช่นไร

- ☐ ก. มากกว่า 1 ครั้ง/ปี
- ☐ ข. ปีละ 1 ครั้ง
- ☐ ค. ไม่มีการรายงาน

10. คณะกรรมการฯ ของท่านมีการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับความปลอดภัยฯ ตามที่นายจ้างมอบหมาย เป็นเช่นไร

- ☐ ก. มีการนำข้อเสนอแนะหรือมอบหมายมาปฏิบัติ ทุกครั้งและมีการขยายผลการปฏิบัติมากกว่าที่ได้รับมอบหมาย
- ☐ ข. มีการนำข้อเสนอแนะหรือมอบหมายมาปฏิบัติทุกๆ เรื่องที่ได้รับมอบหมาย
- ☐ ค. มีการนำข้อเสนอแนะหรือมอบหมายเลือกปฏิบัติตามความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 การสนับสนุนจากนายจ้าง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงในหน่วยงานของท่าน

1. นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

- ☐ ก. มีนโยบายและได้ประกาศใช้ให้ทุกๆ คนทราบพร้อมทั้งมีการปรับปรุงอย่างน้อยปีละครั้ง
- ☐ ข. มีนโยบายและได้ประกาศให้แก่พนักงานทุกๆ คนทราบแต่ไม่มีการปรับปรุงนโยบาย
- ☐ ค. มีนโยบายและได้ประกาศให้พนักงานทราบเฉพาะบางกลุ่มหรือไม่มีนโยบาย

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยฯ ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีสมาชิกและมีการร่วมประชุมเป็นเช่นไร

- ☐ ก. แต่งตั้งครบตามกฎหมายกำหนดและมีสมาชิกมากกว่า 11 คน
- ☐ ข. แต่งตั้งครบตามกฎหมายกำหนดขั้นต่ำ คือ 11 คน
- ☐ ค. แต่งตั้งต่ำกว่า 11 คน

3. การสนับสนุนด้านงบประมาณจากนายจ้างในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นไร

- ☐ ก. ถือว่าเป็นลำดับความสำคัญสูงสุดของการจัดงบประมาณ
- ☐ ข. ให้การสนับสนุนเฉพาะงานที่มีความเสี่ยงสูงเท่านั้น
- ☐ ค. ให้การสนับสนุนแต่ไม่เพียงพอกับงานที่วางแผนไว้

4. การสนับสนุนด้านบุคลากรและทีมงานในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นใด

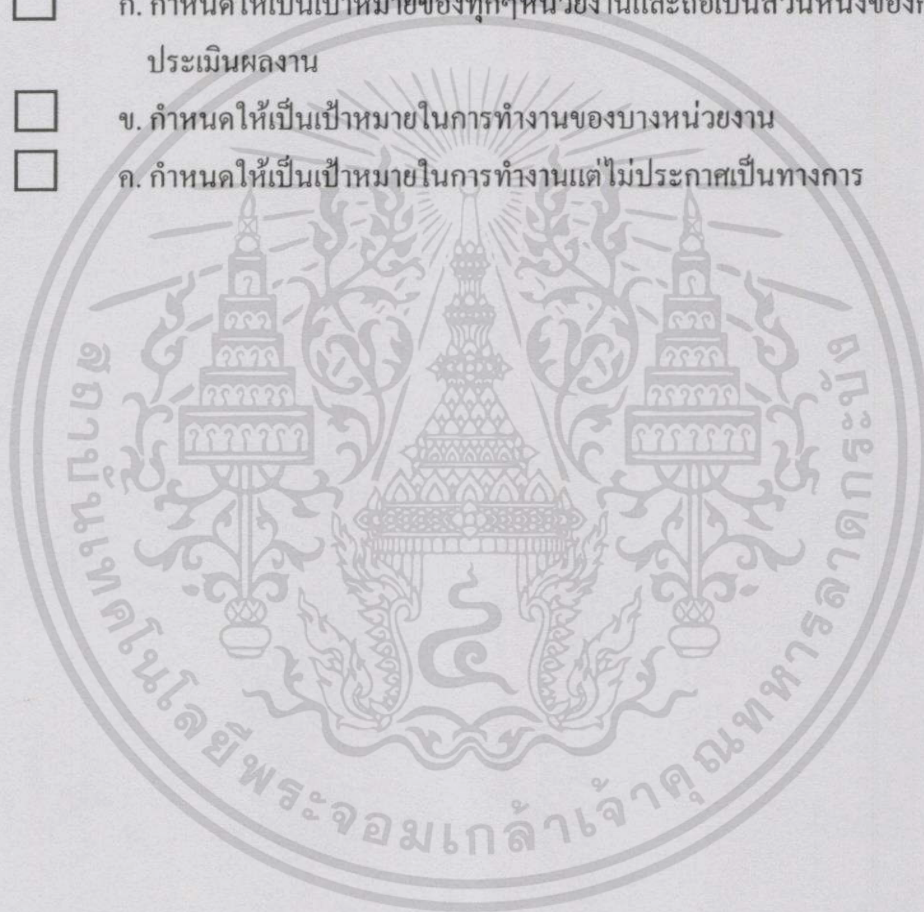
- ☐ ก. มีหน่วยงานด้านความปลอดภัยขึ้นมาดูแลงานด้านนี้โดยเฉพาะ
- ☐ ข. มีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยครบทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ วิชาชีพ หัวหน้างาน และปฏิบัติการ
- ☐ ค. มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยตามกฎหมายกำหนดแต่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านนี้เต็มเวลา

5. การสนับสนุนด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่เหมาะสมในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นใด (ตัวอย่าง
อุปกรณ์ ได้แก่ อุปกรณ์ป้องกันระดับอักษิภัย อุปกรณ์ตรวจวัดด้านสุขศาสตร์อุตสาหกรรม
อุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่คุ้มครองส่วนบุคคล เป็นต้น)

- ☐ ก. มีครบทุกประเภท มีความพร้อมในการใช้งาน และปริมาณที่เพียงพอ
- ☐ ข. มีครบทุกประเภท มีปริมาณที่เพียงพอแต่ขาดการดูแลรักษา
- ☐ ค. มีบ้างบางประเภทและอยู่ในระหว่างการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์

6. การสนับสนุนการพัฒนางานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นใด

- ☐ ก. กำหนดให้เป็นเป้าหมายของทุกๆหน่วยงานและถือเป็นส่วนหนึ่งของการ
ประเมินผลงาน
- ☐ ข. กำหนดให้เป็นเป้าหมายในการทำงานของบางหน่วยงาน
- ☐ ค. กำหนดให้เป็นเป้าหมายในการทำงานแต่ไม่ประกาศเป็นทางการ

ตอนที่ 4 ผลจากการบริหารงานของคณะกรรมการความปลอดภัย สุขภาพอนามัยและ
สภาพแวดล้อมในการทำงาน
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงในหน่วยงานของท่าน

1. ผลจากการตรวจสอบและประเมินด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการ
ทำงานในบริษัทของท่านเป็นเช่นไร
 - ☐ ก. มีการปฏิบัติตามกฏระเบียบ
 - ☐ ข. มีการปฏิบัติตามกฏระเบียบ
 - ☐ ค. มีการปฏิบัติตามกฏระเบียบด้านความปลอดภัยบ้าง
2. ผลการประเมินด้านสุขศาสตร์อุตสาหกรรม ได้แก่ ความร้อน แสงสว่าง เสียง ฝุ่น สารเคมี รังสี
เป็นต้น ในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นไร
 - ☐ ก. อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่ามาตรฐานตามกฎหมายกำหนดทุกประเภทโดยไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์คุ้มครองอันตรายส่วนบุคคล
 - ☐ ข. อยู่ในเกณฑ์ขึ้นต่ำมาตรฐานตามกฎหมายกำหนดและจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์คุ้มครองอันตรายส่วนบุคคล
 - ☐ ค. อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานกำหนดบางประเภทในบางพื้นที่และไม่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
3. ผลจากการตรวจร่างกายของพนักงานที่เกี่ยวข้องกับ โรคอันเนื่องมาจากการทำงาน (ได้แก่ สมรรถ
ภาพหูเสื่อม สารเคมีในร่างกายในปริมาณสูงกว่ากำหนด เป็นต้น)
 - ☐ ก. ไม่ปรากฏพบว่ามีอาการผิดปกติอันเนื่องมาจากการทำงานตลอด ระยะเวลา 3 ปี
ที่ผ่านมา
 - ☐ ข. พบว่ามีอาการ โรคอันเนื่องมาจากการทำงานบ้างในระยะเวลา 1-3 ปี
 - ☐ ค. พบว่าพนักงานผู้ปฏิบัติงานมีแนวโน้มที่จะเป็นอาการจากการทำงานได้ใน
อนาคต เช่น ระดับปริมาณสารเคมีในร่างกายมีแนวโน้มสูงขึ้น
4. การร้องเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมจากพนักงานหรือหน่วย
งานราชการในการทำงานในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นไร
 - ☐ ก. ไม่ปรากฏมีการร้องเรียนตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา
 - ☐ ข. ไม่ปรากฏมีการร้องเรียนตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา
 - ☐ ค. มีการร้องเรียนในระยะ 1 ปีที่ผ่านมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การร้องเรียนเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นไร

- ☐ ก. ไม่เคยมีการเรียกร้องค่าชดเชยจากกองทุนเป็นระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา
- ☐ ข. ไม่เคยมีการเรียกร้องค่าชดเชยจากกองทุนเป็นระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา
- ☐ ค. เคยมีการเรียกร้องจากกองทุนในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

6. การเกิดอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงในหน่วยงานของท่านเป็นเช่นไร (ได้แก่ การเกิดอัคคีภัย การระเบิด การหกหรือรั่วไหลของสารเคมี ทรัพย์สินถูกทำลายเนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น)

- ☐ ก. มูลค่าทรัพย์สินเสียหายต่ำกว่า 1 แสนบาทในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา
- ☐ ข. มูลค่าทรัพย์สินเสียหายระหว่าง 1 แสนถึง 5 แสนบาทในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา
- ☐ ค. มูลค่าทรัพย์สินเสียหายมากกว่า 5 แสนบาทในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

7. จำนวนพนักงานและสถิติการเกิดอุบัติเหตุในระยะเวลาที่ผ่านมา

ปี	2537	2538	2539	2540	2541
จำนวนอุบัติเหตุที่มากกว่าปฐม พยาบาล (ได้รับการรักษาพยาบาลโดย แพทย์)					
จำนวนอุบัติเหตุที่ต้องหยุดงาน					
จำนวนพนักงานทั้งหมดที่ทำงานเฉลี่ย ในแต่ละปี					

ประวัติผู้เขียน

นาย ฤทธิชาติ อินโสม เกิดเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2507 ที่จังหวัดอำนาจเจริญ สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาขารณสุขศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2532 ปัจจุบันทำงานตำแหน่งผู้จัดการแผนกสุขภาพอนามัยความปลอดภัยและสภาพสิ่งแวดล้อมที่บริษัท เอเอ็มดี (ไทยแลนด์) จำกัด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้